

**T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM ANABİLİM DALI**

Yüksek Lisans Tezi

**TÜRKİYE'DE SINAV KAYGISI KONUSUNDA YAZILMIŞ
LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ: BİR NİTEL
ARAŞTIRMA**

Yusuf KILIÇ

Zonguldak 2024

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM ANABİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

TÜRKİYE'DE SINAV KAYGISI KONUSUNDA YAZILMIŞ
LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ: BİR NİTEL
ARAŞTIRMA

Hazırlayan
Yusuf KILIÇ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Özgür Murat ÇOLAKOĞLU

Zonguldak 2024

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans Tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, yazımda ve basımda enstitü tez yazım ve basım yönergesine uygun davrandığımı taahhüt ederim.

Yusuf KILIÇ
04.12.2024

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalında 215282104011 numaralı Yusuf Kılıç'ın hazırladığı “**Türkiye’de Sınav Kaygısı Konusunda Yazılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi: Bir Nitel Araştırma**” başlıklı YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 22/11/2024 Cuma günü saat 11:30’da yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezinin onayına OY ÇOKLUĞUYLA / OY BİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

Doç. Dr. Okan BİLGİN

Başkan

Dr. Öğr. Üyesi Özgür Murat ÇOLAKOĞLU

(Tez Danışmanı)

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Emine AKKAŞ BAYSAL

Üye

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

... / ... / 20...

Prof. Dr. Yücel NAMAL
Enstitü Müdürü

ÖZET

Kurum	: ZBEÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı
Tez Başlığı	: Türkiye’de Sınav Kaygısı Konusunda Yazılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi: Bir Nitel Araştırma
Tez Yazarı	: Yusuf KILIÇ
Tez Danışmanı	: Dr. Öğr. Üyesi Özgür Murat ÇOLAKOĞLU
Tez Türü, Yılı	: Yüksek Lisans, 2024
Sayfa Adedi	: 68

Bu araştırmanın amacı, 2014-2024 yılları arasında Türkiye’de sınav kaygısı konusuyla ilgili yapılan lisansüstü tezlerdeki eğilimleri incelemektir. Araştırmada, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından seçilen 150 tez analiz edilmiştir. Tezlerin incelenmesinde nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi modeli kullanılmıştır. Örneklem seçimi amacıyla, amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan form Sözbilir ve Kutu (2008) tarafından geliştirilen ‘‘Makale Sınıflama Formu’’ndan yararlanılarak Küçüköğlü ve Ozan (2013) tarafından revize edilen ‘Tez Sınıflama Formu’dur. 2014-2024 yılları arasında Türkiye’de sınav kaygısı konusuyla ilgili yapılan Türkçe ve İngilizce yazılmış lisansüstü tezlerin temalar, tez türleri, yazım yılları, araştırmanın yapıldığı üniversiteler, araştırmanın yapıldığı enstitüler, araştırma yöntemleri ve desenleri, örneklem büyüklükleri, örneklem grupları, veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri ve yazım dilleri açısından incelenmiştir.

Toplanan veriler betimsel istatistikler ve içerik analizi ile çözümlenmiş, sonuçlar frekans ve yüzde değerleriyle tablolar halinde sunulmuştur. Araştırma bulgularına göre, tezlerde en çok çalışılan temalar destek ve psikoegitim programları ile psikolojik sağlık olarak öne çıkmaktadır. Tez türlerine bakıldığında, yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerinden daha fazla olduğu, sadece bir uzmanlık tezine rastlandığı görülmüştür. En fazla çalışma 2019 yılında yapılmıştır. Üniversiteler arasında, en çok tezin Üsküdar Üniversitesi’nde yazıldığı tespit edilmiştir. Enstitüler bazında, en fazla tezin sosyal bilimler enstitüsünde yazıldığı belirlenmiştir. Araştırma yöntemleri açısından, en sık kullanılan yöntem nicel yöntemlerdir ve ilişkisel tarama modeli en yaygın araştırma deseni olarak öne çıkmaktadır. Örneklem büyüklüğü açısından, en çok tercih edilen grup 301-1000

kişidir. Örneklem gruplarında en fazla ortaöğretim ve ardından ilköğretim 2. kademe öğrencileri üzerinde çalışılmıştır. Veri toplama araçları arasında anket ve ölçekler en yaygın kullanılan araçlardır. Veri analiz yöntemlerine bakıldığında, nicel analiz yöntemleri nitel yöntemlerden daha fazla tercih edilmiştir; nicel analizlerde en sık kullanılan yöntem kestirimsel istatistikler, nitel analizlerde ise içerik analizidir.

Anahtar Sözcükler: Sınav Kaygısı, Lisansüstü Tez, Doküman İncelemesi.

ABSTRACT

Institution	: ZBEU ZBEU, Institute of Social Sciences, Department of Curriculum and Instruction
Thesis Title	: Examination of Postgraduate Theses Written on Test Anxiety in Turkey: A Qualitative Research
Thesis Author	: Yusuf KILIÇ
Thesis Adviser	: Assist. Prof. Dr. Özgür Murat ÇOLAKOĞLU
Type, Year	: MSc Thesis, 2024
Number of Pages	: 68

The aim of this research is to examine the trends in postgraduate theses on the subject of test anxiety in Turkey between 2014-2024. In the research, 150 theses selected from the Higher Education Institution National Thesis Center database were analyzed. The document review model, one of the qualitative research methods, was used in the examination of the theses. Purposive sampling method was used for sample selection. The form used in the research is the ‘Thesis Classification Form’ revised by Küçüköğlü and Ozan (2013) using the “Article Classification Form” developed by Sözbilir and Kutu (2008). Postgraduate theses written in Turkish and English on the subject of test anxiety in Turkey between 2014-2024 were examined in terms of themes, thesis types, years of writing, universities where the research was conducted, institutes where the research was conducted, research methods and patterns, sample sizes, sample groups, data collection tools, data analysis methods and writing languages. The collected data were analyzed using descriptive statistics and content analysis, and the results were presented in tables with frequency and percentage values. According to the research findings, the most studied themes in the theses stand out as support and psychoeducation programs, and psychological resilience. When we look at the theses types, it was seen that there were more master's theses than doctoral theses, and only one specialization thesis was encountered. The highest number of studies was conducted in 2019. Among the universities, it was determined that the most theses were written at Üsküdar University. Based on the institutes, it was determined that the most theses were written at the social sciences institute. In terms of research methods, the most frequently used method is quantitative methods, and

the relational screening model stands out as the most common research design. In terms of sample size, the most preferred group is 301-1000 people. In the sample groups, secondary school students were studied the most, followed by primary school 2nd stage students. Among the data collection tools, surveys and scales are the most commonly used tools. When we look at the data analysis methods, quantitative analysis methods were preferred more than qualitative methods; The most commonly used method in quantitative analysis is inferential statistics, and in qualitative analysis is content analysis.

Key words: Exam Anxiety, Graduate Thesis, Document Review.

ÖN SÖZ

Bu çalışma, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan 2014-2024 yılları arasında yazılmış lisansüstü tezler arasından seçilen ve eğitim öğretim alanında sınav kaygısını konu edinen tezlerin incelenmesine yönelik bir araştırmayı kapsamaktadır. Tez çalışması, sınav kaygısının öğrencilerin akademik performansı üzerindeki etkilerini anlamaya ve bu alandaki bilimsel literatüre katkı sağlamaya odaklanmıştır.

Sınav kaygısı, öğrencilerin sınavlara yönelik duygusal ve bilişsel tepkilerini ifade eden önemli bir konudur. Bu çalışmada, sınav kaygısının farklı boyutları üzerinde durularak, kaygının nedenleri, etkileri ve azaltılması için geliştirilen yöntemler üzerine derinlemesine bir analiz yapılmıştır. Özellikle destek ve psikoeğitim programları gibi müdahalelerin etkinliği üzerine yapılan araştırmalar ön planda tutulmuş ve bu programların öğrenciler üzerindeki potansiyel faydaları araştırılmıştır.

Bu tez çalışması, hem akademik çevrelerde hem de eğitim politikalarının geliştirilmesinde sınav kaygısının yönetimi ve azaltılması konusunda önemli bilgiler sunmayı amaçlamaktadır. Çalışmanın oluşturulmasında katkı sağlayan herkese teşekkür ederim. Özellikle danışmanımın Dr. Öğr. Üyesi Özgür Murat ÇOLAKOĞLU'nun rehberliği ve desteği büyük önem taşımıştır.

Umarım bu çalışma, eğitim alanında sınav kaygısıyla ilgili yapılan diğer araştırmalara katkı sağlar ve bu alandaki bilgi birikimini zenginleştirir. Bu tez çalışmasının hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür eder, okuyuculara faydalı olmasını dilerim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
ÖN SÖZ	viii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xi
KISALTMALAR LİSTESİ	xii
GİRİŞ	1
1. GENEL BİLGİLER	2
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Amaç	3
1.3. Önem.....	4
1.4. Varsayımlar	5
1.5. Sınırlıklar	5
1.6. Tanımlar	6
2. KURAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1. Kaygı Nedir?.....	7
2.1.1. Kaygı ile İlgili Kuramsal Yaklaşımlar.....	8
2.1.1.1. Psikanalitik Yaklaşım	8
2.1.1.2. Varoluşçu Yaklaşım	9
2.1.1.3. İnsancıl Yaklaşım	9
2.1.1.4. Davranışçı Yaklaşım.....	10
2.1.1.5. Bilişsel Yaklaşım	10
2.2. Sınav Kaygısı.....	11
2.2.1. Sınav Kaygısı Kuramları.....	11
2.2.1.1. Durumluk Süreklilik Kaygı Modeli	11
2.2.1.2. Bilişsel Değerlendirme Modeli	12
2.2.1.3. Bilişsel Dikkat Modeli	12
2.2.1.4. Bilgi Eksiklik Modeli	12
2.3. Sınav Kaygısının Tarihsel Gelişimi	13
2.4. Sınav Kaygısının Sonuçları	14
2.5. Sınav Kaygısına Yönelik Psikolojik Müdahale Teknikleri.....	14
2.6. Sınav Kaygısının Sınav Performansı ile İlişkisi	15

2.7. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	15
3. YÖNTEM.....	23
3.1. Araştırma Modeli	23
3.2. Evren ve Örneklem	23
3.3. Verilerin Toplanması.....	24
3.3.1. Veri Toplama Aracı.....	24
3.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	25
4. BULGULAR VE YORUMLAR	26
4.1. Betimsel Bulgular	26
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	26
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	26
4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	29
4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	30
4.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular:	31
4.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular	33
4.1.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	34
4.1.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	35
4.1.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	35
4.1.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	36
4.1.11. On birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	37
4.2. Yıllara Göre Değişim Tabloları	38
SONUÇ	50
KAYNAKÇA	58
EKLER	65
Ek 1: Tez Sınıflama Formu	65
Ek 2: Form Kullanım İzni.....	66
ÖZ GEÇMİŞ	67

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 4.1: Yazım Diline Göre Dağılım	26
Tablo 4.2: Temalara Göre Frekans ve Yüzde Değerleri.....	27
Tablo 4.3: Temalarda Tespit Edilen İçerikler	28
Tablo 4.4: Tez Türüne Göre Frekans ve Yüzde Değerleri	30
Tablo 4.5: Yıllara Göre Frekans ve Yüzde Değerleri	30
Tablo 4.6: Üniversitelere Göre Frekans ve Yüzde Değerleri.....	31
Tablo 4.7: Enstitülere Göre Frekans ve Yüzde Değerleri	33
Tablo 4.8: Araştırma Yöntemlerinin Frekans ve Yüzde Değerleri	34
Tablo 4.9: Araştırma Desenlerinin Frekans ve Yüzde Değerleri	34
Tablo 4.10: Örneklem Büyüklüklerine Göre Frekans ve Yüzde Değerleri.....	35
Tablo 4.11: Örneklem Gruplarına Göre Frekans ve Yüzde Değerleri	36
Tablo 4.12: Veri Toplama Araçlarına Göre Frekans ve Yüzde Değerleri	36
Tablo 4.13: Nicel Veri Analiz Yöntemlerinin Dağılımı	37
Tablo 4.14: Nitel Veri Analiz Yöntemlerinin Dağılımı.....	38
Tablo 4.15: Yazım Dili Açısından Yıllara Göre Değişimi	38
Tablo 4.16: Temaların Yıllara Göre Değişimi.....	39
Tablo 4.17: Tez Türlerinin Yıllara Göre Değişimi.....	40
Tablo 4.18: Üniversitelerin Yıllara Göre Değişimi.....	41
Tablo 4.19: Enstitülerin Yıllara Göre Değişimi	42
Tablo 4.20: Araştırma Yöntemlerinin Yıllara Göre Değişimi.....	43
Tablo 4.21: Araştırma Desenlerinin Yıllara Göre Değişimi	44
Tablo 4.22: Örneklem Büyüklüklerinin Yıllara Göre Değişimi	45
Tablo 4.23: Örneklem Gruplarının Yıllara Göre Değişimi	46
Tablo 4.24: Veri Toplama Araçlarının Yıllara Göre Değişimi	47
Tablo 4.25: Nicel Veri Analiz Yöntemlerinin Yıllara Göre Değişimi.....	47
Tablo 4.26: Nitel Veri Analiz Yöntemlerinin Yıllara Göre Değişimi	48

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

TDK : Türk Dil Kurumu

YÖK : Yüksek Öğretim Kurumu

GİRİŞ

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan ‘Cumhuriyetin 100 Yılında Geçmişten Günümüze Sayılarla Eğitim’ isimli çalışmanın verilerine göre, okul öncesinden ortaöğretime kadar olan öğrenci sayısı 19 milyon 126.106 olarak belirlenmiştir (MEB, 2024). 2022-2023 akademik yılında ise devlet ve vakıf üniversitelerinde ve yüksekokullarda toplamda 6 milyon 950.142 öğrencinin bulunduğu bilinmektedir (YÖK, 2023). Bu verilere göre, Türkiye nüfusunun dörtte birinin öğrenci olduğu görülmektedir.

Ülkemizde zorunlu eğitimin 12 seneye çıkarılması ve ortaöğretimden yükseköğretime geçişte yeni üniversite ve bölümlerin açılması nedeniyle öğrenci nüfusunda artış meydana gelmiştir. Temel eğitimden ortaöğretime geçişte ve ortaöğretimden yükseköğretime geçişte öğrenciler sınavlara girmekte ve buradaki performanslarına bağlı olarak okul ve bölüm tercihi yapabilmektedirler. Aynı şekilde, buldukları kademe ve sınıflarda dönem içinde ve dönem sonlarında yazılı sınavlara girerek performanslarını göstermekte ve öğrendiklerinin ölçülmesi söz konusu olmaktadır. Bu eğitim sürecinden geçen öğrencilerin çoğu, sınav esnasında performans kaygısı yaşamakta ve bu konuda bazen ciddi sorunlar ve sıkıntılar yaşamaktadırlar. Öğrenci sayısındaki artışa paralel olarak sınav sistemi değişiklikleri ve sınavdaki eleme sistemleri de öğrencilerin sınav kaygılarını artırmakta ve bu konuda çareler aramaya itmektedir.

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Problem Durumu

İnsanların eğitim almak için bir araya gelmeye başladıkları ilk dönemlerden itibaren sınav kaygısından söz etmek mümkündür. Çağlar boyunca eğitimin modernleşmesi, yeni tekniklerle evrilmesi ve şekillenmesi ile beraber sınav kaygısı da artmıştır (Şahinler, 2018). Günümüzde öğrenci sayısındaki bu devasa artış nedeniyle sınav kaygısının daha fazla görülme ihtimali artmıştır. Bir ölçme ortamında ortaya çıkan, kişinin bildiklerinin ve kapasitesinin ortaya çıkmasına engel olan zihinsel, duygusal ve edinimsel boyutları bulunan hoş olmayan bir duygu olarak tanımlanan sınav kaygısı pek çok değişkeni de beraberinde getirmektedir (Zeidner, 2004). Sınav kaygısı, genellikle sınav esnasında ortaya çıkan bazı belirtilerle kendini gösterir. Bu belirtiler fiziksel, zihinsel ve duygusal olabilir. Mide bulantısı, baş dönmesi, ağızda kuruluk, kalp çarpıntısı, göz kararması, hafif ateş çıkması gibi fiziksel belirtilerle beraber, kişinin doğru cevabı bilemeyeceği ve olumsuz bir sonuçla karşılaşacağı ile ilgili zihinsel süreçler birleştiğinde, kişinin karamsar, kötümser ve geleceğe yönelik umutsuz duygularla dolması sınav kaygısının sonuçları olarak karşımıza çıkmaktadır (Özdemir, 2024). Sınav kaygısına çeşitli etkenler sebep olmaktadır. Bunlar arasında ebeveyn tutumları, algılanan ebeveyn tutumları, mükemmeliyetçi kişilikler, depresif ve ürkek karakterler, akran baskısı, performans düşüklüğü kaygısı, karşılaştırılma ve kıyaslanma korkusu yer almaktadır (Fındık, 2023). Son yıllarda sınav kaygısına yönelik çalışmaların arttığı ve özellikle çare bulucu, sınav kaygısını azaltıcı etkenlerin araştırıldığı görülmektedir. Terapi yönteminin bu alanda işe koşulduğu gibi, teknolojinin de sınav kaygısını önleme amaçlı kullanıldığı çalışmalar mevcuttur. Web 2.0 araçlarıyla desteklenen cebir öğretimi modeli bu duruma örnek olarak verilebilir. Bu uygulamanın öğrencilerin akademik başarıları ve matematik sınav kaygılarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Pektekin, 2023). Bilişsel davranışçı kurama dayalı psikoeğitim programının, öğrencilerin sınav kaygısı ve dikkat düzeyleri üzerinde etkilerinin incelendiği bir diğer çalışmada ise, psikoeğitim programının sınav kaygısını azaltıcı etkisinin bulunduğu tespit edilmiştir (Öztürk, 2022). Bu çalışmada, sınav kaygısı konusunda YÖK Ulusal Tez Merkezinde bulunan lisansüstü tezlerin genel yaklaşımları incelenerek, bu konuda

çalışma yapacak kişilere bir yol haritası oluşturulması ve literatüre katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Sonuç olarak, Türkiye'de eğitim sisteminde öğrenci sayısındaki büyük artışa ve zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılmasına bağlı olarak sınav kaygısının artması, öğrencilerin akademik performanslarını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu bağlamda, sınav kaygısını azaltmaya yönelik etkili yöntemlerin belirlenmesi ve uygulanması gerekmektedir.

1.2. Amaç

Türkiye'de sınav kaygısı ile ilgili Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilimleri Enstitüsü, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Tıp Fakültesi tarafından 2014-2024 (son 10 yılda) yıllar arasında yazılmış olan YÖK Ulusal Tez Merkezinden ulaşılan Türkçe ve İngilizce yazılmış lisansüstü tezlerin temalar, tez türleri, yazım yılları, araştırmanın yapıldığı üniversiteler, araştırmanın yapıldığı enstitüler, araştırma yöntemleri ve desenleri, örneklem büyüklükleri, örneklem grupları, veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri ve yazım dilleri açısından incelenmesi çalışmanın amacıdır.

Bu ana amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevaplar aranmaktadır;

Sınav kaygısına yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin;

1. Yazım dillerine göre dağılımı nedir?
2. Temalarına göre dağılımı nedir?
3. Türüne göre dağılımı nedir?
4. Yıllara göre dağılımı nedir?
5. Üniversitelere göre dağılımı nedir?
6. Enstitülere göre dağılımı nedir?
7. Kullanılan araştırma yöntemlerine ve desenlerine göre dağılımı nedir?
8. Örneklem büyüklüklerine göre dağılımı nedir?
9. Örneklem gruplarına göre dağılımı nedir?
10. Kullanılan veri toplama araçlarına göre dağılımı nedir?
11. Kullanılan veri analiz yöntemlerine göre dağılımı nedir?

1.3. Önem

Bu araştırmada 2014-2024 yılları arasında sınav kaygısı konusunda yapılmış lisansüstü tezler çeşitli değişkenler açısından incelenerek bir meta değerlendirme çalışması ortaya konmuştur. Bu sayede sınav kaygısı konusunda çalışma yürütmek isteyecek olan araştırmacılara bu konuda genel bir bilgi verilmiştir.

Sınav kaygısı artık hayatımızın her alanında bir şekilde hepimizi etkileyen bir unsurdur. Ülkemizdeki her çocuğun potansiyel öğrenci olarak doğduğu gerçeğinden hareketle sınav kaygısı yaşamayan neredeyse hiç kimse kalmamıştır. Bu konuda bu durumu anlamaya yönelik ve çözüm bulmaya yönelik çalışmaların yapılması eğitim öğretim sistemimiz ve bunun bileşeni olan çocuklarımızın yararına olacaktır.

Sınav kaygısıyla ilgili çalışma yapmak isteyen araştırmacıların mutlaka literatür taraması yapması gerekmektedir. Sınav kaygısı konusunda pek çok çalışma yapılmış olmakla beraber sınav kaygısını genel olarak ele alan çalışmaların yapılmadığı ve sınav kaygısını birden fazla değişkene göre ele alan bir çalışmanın mevcut olmadığı görölmektedir. Tek başına bir dersi konu alan (örneğin matematik) kaygı konulu lisansüstü tezlerin incelendiği çalışmalar bulunmaktadır (Toptaş & Gözel, 2018). Ancak sınav kaygısı üst başlığı altında tezlerin incelendiği bir çalışmaya literatürde rastlanmamıştır. Bu alışma literatürdeki bu boşluğu kapatmayı hedeflemektedir.

İleride sınav kaygısı konusunda çalışmak isteyen araştırmacılar, yapılan bu çalışmadan yola çıkarak sınav kaygısı konusunda hangi konuların daha az çalışıldığını, hangi araştırma yöntemine yer verilmediğini, ne kadarlık örnekleme grubuyla çalışma yapılması gerektiğini, örnekleme grupları ile çalışırken hangi örnekleme grubunun daha az çalışıldığını ya da hiç çalışılmadığını, bu konuda çözüm getirecek veri toplama araçlarının neler olduğunu görerek bu konularda beyin fırtınası yapıp yeni ve daha önce yapılmamış çalışmalar ortaya koyabilirler.

Sınav kaygısı konusunda araştırmacıların eğilimlerini daha detaylı görebilmek için 2014-2016, 2017-2020, 2021-2024 yılları olmak üzere 3 farklı dönemde YÖK Ulusal Tez Merkezi'nden ulaşılan Türkçe ve İngilizce yazılmış

lisansüstü tezlerin temaları, tez türleri, yazım yılları, araştırmanın yapıldığı üniversiteler, araştırmanın yapıldığı enstitüler, araştırma yöntemleri ve desenleri, örneklem büyüklükleri, örneklem grupları, veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri ve yazım dilleri açısından incelenmiştir.

Bu analiz, sınav kaygısı alanındaki akademik çalışmaların evriminin ve zaman içindeki değişiminin anlaşılmasına yardımcı olabilir. Çünkü belirli zaman dilimlerinde yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi, bu alandaki araştırmacı eğilimlerinin ve odak noktalarının belirlenmesine olanak tanır. Örneğin, 2014-2016, 2017-2020 ve 2021-2024 dönemlerinde hangi konuların daha çok üzerinde durulduğu, hangi araştırma yöntemlerinin tercih edildiği ve hangi üniversiteler veya enstitülerde hangi tür araştırmaların yapıldığı görülebilir.

Bu tür bir inceleme, gelecekte yapılacak araştırmalara da rehberlik edebilir. Örneğin, belirli dönemlerde ortaya çıkan yeni eğilimleri ve bu eğilimlerin alan üzerindeki etkilerini değerlendirerek, araştırmacıların hangi konulara daha fazla odaklanması gerektiğine dair ipuçları sunabilir. Ayrıca, bu tür bir analiz, sınav kaygısıyla ilgili politika oluşturucuları için de önemli bir kaynak teşkil edebilir. Örneğin; edinilen bulgular, eğitim politikalarının ve müfredatın nasıl şekillendirilebileceğine dair fikirler sunabilir.

Sonuç olarak, bu metodolojik yaklaşım, sınav kaygısı alanındaki bilgi birikimini derinleştirmenin yanı sıra, gelecekteki araştırmaların yönünü belirlemede önemli bir rol oynayabilir. Eğitimciler, araştırmacılar ve politika yapıcılar için değerli bir rehberlik sağlayabilir, böylece sınav kaygısının etkilerini azaltmaya yönelik daha etkili stratejiler geliştirebilirler.

1.4. Varsayımlar

YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından sınav kaygısı anahtar kelimesine göre arama yapıldığı zaman ortaya çıkan tezlerin evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlıklar

1. Araştırma sınav kaygısı anahtar kelimesi ile aratılan tezlerle sınırlıdır.

2. Araştırma yok ulusal tez merkezi veri tabanında yer alan 2014-2024 tarihleri arasında erişime açık 150 teze sınırlıdır.2014 yılı öncesi sınav sistemleri, öğrenci profili ve sayısı açısından günümüzü temsil etmediği düşünöldüğünden 2014 yılı öncesi çalışmalar araştırma kapsamına alınmamıştır.

3. Araştırmada YÖK ulusal tez merkezi veri tabanında yer alan tezlerin temaları, tez türleri, yılları, üniversiteleri, enstitüleri, araştırma yöntemleri ve desenleri, örneklem büyüklükleri, örneklem grupları, veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri ve yazım dilleri ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Sınav kaygısı: Sınav kaygısı, bir bireyin sınav öncesinde edindiği bilgi ve becerileri sınav anında etkili bir şekilde kullanmasını engelleyen psikolojik bir durumdur (Öztürk, 2022).

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde kaygı kavramı, kaygı ile ilgili kuramsal yaklaşımlar, sınav kaygısı, sınav kaygısının tarihsel gelişimi, sınav kaygısı kuramları, sınav kaygısının sonuçları, sınav kaygısına yönelik psikolojik müdahale teknikleri, sınav kaygısının sınav performansı ile ilişkisi, yurt içinde yapılan çalışmalar ana başlıklar olarak ele alınmıştır.

2.1. Kaygı Nedir?

Türk Dil Kurumu'nun tanımına bakıldığı zaman üzüntü endişe duyulan düşünce tasaları anlamalarını taşımaktadır (TDK, 2024).

Freud (1927) kaygıyı tanımlarken, tehlikeye karşı bireyin bilinçsiz bir tepki gösterdiğini ve kaygının bu tepkilerin bir sonucu olarak ortaya çıktığını belirtir. Kaygının işlevi, tehlike sinyali olarak bireyi tehlikenin farkına varması için uyarıda bulunmaktır. Bu tanım, kaygının bireyin psikolojik sağlığını korumak için bir uyarı mekanizması olarak önemli bir rol oynadığını öne sürer (Akt., Üldaş, 2005).

Kaygı, bireyin kendisini tehdit altında veya meydana okunan bir ortamda yetersiz görmesi durumunda ortaya çıkar. Bu durumda, birey mevcut durumu değerlendirirken kişisel yetersizliklerini ve bu yetersizliklerin olası arzu edilmeyen sonuçlarını düşünür ve kaygı bu düşüncelerle ilişkilidir (Erkan, 2002).

Kaygı, tehlike veya stresli durumlarla başa çıkmak için kullanılan uyum sağlayıcı bir mekanizma olarak tanımlanır. Bu, kaygının bireylerin yaşadığı tehlikeli durumlara yanıt olarak ortaya çıkan ve bu durumlarla baş etmeye yardımcı olan bir süreç olduğunu gösterir. Aynı zamanda kaygı, temel bir insan duygusu olarak kabul edilir ve bu duygunun birçok farklı yönü ve bileşeni olduğu ifade edilir. Kaygının çok yönlü bir duygu durumu olduğu belirtilir; yani sadece tek bir biçimde veya tek bir şekilde deneyimlenmez. Kaygı, bireylerin hem fiziksel hem de psikolojik düzeyde yaşadığı karmaşık bir duygu olarak ele alınır (Sakaoğlu, Orbatu, Emiroglu & Çakır, 2020).

Kaygı, bir durumun birey üzerinde yarattığı olumsuz duygusal yanıtı ifade eder. Huzursuzluk ve endişe, kaygının temel bileşenleri olarak kabul edilir ve bu

durum, bireyin karşılaştığı olayın getirdiği stres veya tehdit algısına bağlı olarak ortaya çıkar (Asal & Turan, 2021).

Burkovik (2010) kaygıyı, herkesin zaman zaman deneyimlediği, derin bir soluk alma ihtiyacı doğuran bir duygu ve duygular kümesi olarak tanımlamıştır. Bu tanım, kaygının yaygın bir insan deneyimi olduğunu ve bu duygunun bireylerde yoğun bir duygusal tepkiye yol açtığını belirtir. Kaygının "farklı bir duygu" olarak tanımlanması, onun kendine özgü bir duygusal deneyim olduğunu vurgular (Akt.,Uçak & Say, 2019).

Kaygı genellikle ortada bir sebep yokken tehdit kaynağı bulunmadan içsel bir etken nedeniyle vücutta oluşan birtakım tepkilere verilen isimdir. Kaygının ortaya çıkmasına pek çok şey sebep olabilmektedir. Kişinin kendine yönelik olumsuz benlik algıları, geçmişe yönelik olumsuz kaynaklı yaşantılar ve bunların tekrar edeceği ile ilgili düşünceler, başka insanlar tarafından eleştirilme ya da zarar vermeye yönelik hareketlerin vücuda geleceğine yönelik beklentiler kaygının oluşmasında belli başlı etmenler arasındadır (Demirhan, 2022).

2.1.1. Kaygı ile İlgili Kuramsal Yaklaşımlar

Alan yazın tarandığı zaman kaygı ile ilgili Psikanalitik Yaklaşım, Varoluşçu Yaklaşım, İnsancıl Yaklaşım, Davranışçı Yaklaşım, Bilişsel Yaklaşım olmak üzere 5 adet kuramsal yaklaşım bulunduğu görülmektedir.

2.1.1.1. Psikanalitik Yaklaşım

Psikanatik yaklaşımın kurucusu olan Freud kaygıyı bilinç, bilinç öncesi ve bilinç ötesinin karşılıklı etkileşimi şeklinde açıklamıştır. Bireyin bilinçaltı ve bilincindeki yaşadığı gerilimler ve tersleşmeler kaygıya sebep olmaktadır. Bu bağlamda 3 adet kaygı türü bulunmaktadır; gerçeklik kaygısı, ahlaki kaygı ve nevrotik kaygı. Gerçeklik kaygısı gerçek bir nedene bağlı iken ahlaki kaygı egonun baskı altında tutulma çabasıdır, nevrotik kaygı ise gerçeğe dayanmayan kaygıdır (Akt., Corey, 2008).

Ego savunma mekanizmaları, psikolojik sıkıntılarla başa çıkmak için bilinçdışı düzeyde geliştirilen koruyucu mekanizmalar olarak tanımlanır. Kaygı durumuyla baş etmek için bireylerin kullandığı savunma mekanizmalarından biri

bastırma (repression) olarak adlandırılır. Bastırma, kişinin bilinçli olarak kabul etmek istemediği düşünceleri, duyguları veya anıları bilinçdışına itmeyi içerir. Bastırma mekanizması kısa dönemde kaygıyı hafifletebilir ancak uzun dönemde sağlıklı bir çözüm sunmaz. Kişinin kaygı durumuyla etkili bir şekilde başa çıkabilmesi için alternatif ve daha sağlıklı stratejilerin kullanılması önemlidir. (Akt., Demirhan, 2022).

2.1.1.2.Varoluşçu Yaklaşım

Varoluşçu yaklaşıma göre, kaygı insanın varoluşsal deneyiminden kaynaklanan doğal bir tepkidir. Hayatın anlamını arama sürecinde, seçeneklerin ve özgürlüğün kısıtlılığı veya bolluğu kaygı seviyelerini etkileyebilir. Bu perspektiften bakıldığında, kaygının anlamını anlamak ve buna uygun olarak başa çıkma stratejileri geliştirmek önemlidir (Frankl, 1946; Akt., Corey, 2008).

Bireyin yaşamı boyunca ölüm düşüncesi sürekli bir varoluşsal tehdit olarak mevcuttur. Ölümle sembolleştirilen "hiçe indirgeme" olasılığı, bireyin hayatının anlamını sorgulamasına ve bu düşüncenin yarattığı kaygı ile başa çıkmaya çalışmasına neden olur. Varoluşçu psikologlar, bireylerin ölüm gerçeğiyle yüzleşmeleri ve bu gerçekliği kabul etmeleri gerektiğini savunurlar. Bu yüzleşme, kişinin kendi varoluşsal sorumluluğunu üstlenmesi anlamına gelir ve bu sorumluluğu üstlenme süreci kaygıyı aşmak için bir yol olarak görülür (Koçak & Gökler, 2008).

2.1.1.3. İnsancıl Yaklaşım

Kaygının yönetimi, bireyin kendini anlaması, kabul etmesi ve kendi özgünlüğüne saygı duymasıyla yakından ilişkilidir. Bu süreç, bireyin kendini keşfetmesine ve içsel dengeyi sağlamasına yardımcı olabilir. Sonuç olarak, bireylerin kendi benliklerine ve değerlerine uygun olarak yaşamaları, varoluşsal kaygıları azaltabilir ve psikolojik refahlarını artırabilir. Bu süreç, bireylerin kendi istekleri ile toplumsal beklentiler arasında sağlıklı bir denge kurmasını teşvik eder ve içsel uyumu destekler (Keskin, 2022).

2.1.1.4. Davranışçı Yaklaşım

Davranışçı kuram, kaygıyı yönetme ve azaltma konusunda davranış değişikliği stratejilerini vurgular. Bu yaklaşımın temelinde, bireylerin kaygı duymalarına neden olan mevcut davranışlarının değiştirilmesi yatmaktadır. Davranışçı terapi teknikleri, bireyin kaygısını tetikleyen davranışları tanımlayarak bu davranışları değiştirmeyi ve daha sağlıklı davranışlar geliştirmeyi hedefler. Bu yöntemle, kaygının ortaya çıkmasına neden olan eski davranış kalıplarının yerine, kaygının oluşumunu engelleyecek yeni ve daha uyumlu davranışlar öğretme amaçlanır (Boztepe, 2016).

Davranışçı yaklaşıma göre, bireylerin kaygı duymasına yol açan düşünceler ve inançlar genellikle geçmiş deneyimlere dayanır. Bu düşünceler, gelecekte olabilecek tehlikeler veya olumsuz olaylar hakkında endişe duyulmasına neden olabilir (Uluşahin & Öztürk, 2014; Akt. Keskin, 2022).

2.1.1.5. Bilişsel Yaklaşım

Beck ve onun kuramını benimsemiş araştırmacılar, kaygının kaynağının bireyin yaşadığı durumdan ziyade, bu durumu iç dünyasının nasıl algıladığı ve yorumladığı ile ilgili olduğunu belirtirler. Yani, kaygı, bir kişinin çevresindeki olayları ve durumları kendi içsel süreçleri ve algıları doğrultusunda değerlendirmesi sonucu ortaya çıkar. Bu görüş, kaygının bireylerin yaşadıkları olayları ve durumları kişisel anlamları ve düşünce biçimleri çerçevesinde nasıl değerlendirdiklerine bağlı olarak oluştuğunu ifade eder (Dursun, 2019).

Yüksek kaygı düzeyine sahip bireyler genellikle felaketleştirme, kötüyü düşünme ve soyutlama gibi bilişsel hatalar yaparlar. Bu bilişsel hatalar, bireylerin olayları daha olumsuz bir şekilde algılamalarına ve kaygı seviyelerinin artmasına yol açar. Felaketleştirme, olayların en kötü senaryoya dönüştürülmesi anlamına gelirken, kötüyü düşünme ve soyutlama ise genellikle olumsuz sonuçlar beklemek ve olumlu yönleri göz ardı etmeyi ifade eder (Tolan, 2002).

Bu yaklaşım, bireyin geçmiş deneyimlerinin ve bilişsel şemalarının, günlük yaşamda karşılaştığı durumlarda nasıl bir etki yaratabileceğini anlamamıza yardımcı olur. Akılcı düşüncelerin geliştirilmesi, kaygıyı azaltmada etkili bir

strateji olabilir ve bireyin psikolojik sağlığını korumasına yardımcı olabilir. (Beck, 2005, s.36).

2.2. Sınav Kaygısı

Kaygı türlerinden bir tanesi olan sınav kaygısının temelinde sınavdan önce öğrenilen ve sınav esnasında öğrenilen bilginin düşük performansla ifade edilebileceğine olan yoğun korku ve huzursuzluk düşüncesi yatmaktadır (Kayapınar, 2006).

Sınav kaygısının temelinde, kişinin olumsuz sonuçlarla sonuçlanacağı ve bu durumun bireye zarar vereceği yoğun beklentisi bulunmaktadır. Bu beklenti, genellikle sınav öncesinde ve sırasında bireyde şiddetli huzursuzluk ve korku duygularına yol açar. Birey, başarısız olacağı veya hatalar yapacağı endişesiyle sınavda daralma hissi yaşayabilir. Sınav kaygısının temelinde, bireyin sınav sonucunun olumsuz olacağına dair güçlü bir beklenti bulunur. Bu beklenti genellikle bireyin kendi başarı kapasitesine veya yeteneklerine duyduğu güvensizlikten kaynaklanabilir. Birey, sınav sonucunun gelecekteki eğitim veya kariyer fırsatlarını etkileyeceğini düşündüğü için bu endişeleri yaşayabilir (Doğan, 2006).

Sınav kaygısının belirgin belirtileri arasında, sınav öncesi ve sırasında yoğun korku ve huzursuzluk duyguları bulunur. Birey, sınav esnasında başarısız olacağı veya hatalar yapacağı düşüncesiyle strese girebilir. Fizyolojik olarak, bu durum terleme, titreme, mide bulantısı gibi belirtilerle de kendini gösterebilir (Marangoz, 2023).

2.2.1. Sınav Kaygısı Kuramları

Alan yazın tarandığı zaman sınav kaygısı ile ilgili Durumluk Süreklilik Kaygı Modeli, Bilişsel Değerlendirme Modeli, Bilişsel Dikkat Modeli, Bilgi Eksiklik Modeli olmak üzere 4 adet kuramsal yaklaşım bulunduğu görölmektedir.

2.2.1.1. Durumluk Süreklilik Kaygı Modeli

Spielberger'in durumluk ve süreklilik kaygı modeli kaygıyı 2 boyutlu olarak ele almaktadır. Bu modele göre kaygı oluşmasına sebep olan bir etken geçtikten

sonra da insan tarafından kuruntu haline getirilebilir ve sürekli olarak durum oluşmasa da kaygı yaşanabilmektedir. Buna süreklilik durumu denir. Ancak bazen sadece sınav durumlarında yani o an için kaygı duyulmakta sınav geçtikten sonra ise kaygı ortadan kalkmaktadır, bu gibi durumlara ise durumluk olarak tanımlanabilmektedir (Spielberger, 1966).

2.2.1.2. Bilişsel Değerlendirme Modeli

Sınav kaygısının oluşumunda kişinin kendisiyle ilgili düşünceleri, kendisine yönelik değer algısı ve özgüveni önemli bir rol oynar. Bu modelde, bireyin kendine olan güveni ve olumlu değer algısı, sınav gibi stresli durumlarla başa çıkmasına yardımcı olabilir. Kendine inanan ve olumlu bir performans sergileme konusunda motive olan bireyler genellikle sınav kaygısını bastırabilir ve daha başarılı sonuçlar elde edebilirler. Bireyin kendine yönelik düşünceleri ve değer algısı, sınav kaygısının oluşumunda etkilidir (Erel, 2022).

2.2.1.3. Bilişsel Dikkat Modeli

Bu model sınav kaygısının dikkat ile ilgili olan bağlantısına dikkat çekmektedir. Kaygı, huzursuzluk, olumsuz düşünceler sınav esnasında kişinin dikkatinin bölünmesine sebep olmakta ve performansını gerektiği gibi kullanmasını engellemektedir. Sınav esnasında öğrenciler içlerindeki olumsuz sese kulak vermekte ve zihinlerindeki bilgilerin hatırlanmasını, geri getirilmesini, bu konudaki yeteneklerini kullanmalarını engellemektedir. Bu kurama yönelik yapılan bir eleştiri ise sınav kaygısının dikkat problemi yaşamayan öğrencilerin de sahip olmasıdır (Erel, 2022).

2.2.1.4. Bilgi Eksiklik Modeli

Öğrencilerin sınav kaygısı yaşamalarının temel nedenlerinden biri, gerekli çalışmayı yeterince göstermemeleri ve sınav öncesinde yeterli zamanı derse ayırmamaları olarak açıklanabilir. Bu modelde, öğrencinin konuya hâkimiyet seviyesi sınav kaygısını doğrudan etkileyebilir. Konuya yeterince hâkim olmayan öğrenciler, sınav öncesinde ve sırasında kaygı yaşayabilirler ve bu durum başarılarını olumsuz yönde etkileyebilir. Sınav kaygısı, öğrencinin sınav öncesinde

yeterli çalışma yapmaması veya sınav için gerekli hazırlığı zamanında tamamlamaması durumunda ortaya çıkabilir (Bayrak, 2021).

Öğrencilerin sınav kaygısını azaltmaları için önemli bir faktör, çalışma motivasyonlarını ve stratejilerini gözden geçirmeleridir. Öğrenciler, sınav öncesinde etkili bir şekilde hazırlanarak ve bilgi düzeylerini artırarak kendilerine olan güvenlerini pekiştirebilirler. Bu, sınavda daha iyi performans göstermelerine ve kaygıyı kontrol etmelerine yardımcı olabilir (Erel, 2022).

2.3. Sınav Kaygısının Tarihsel Gelişimi

Sınav kaygısı konusu, psikolojik ve eğitim bilimleri alanlarında önemli bir sorun olarak kabul edilmiş ve birçok araştırma konusu olmuştur. Chicago Üniversitesi'nde Brown ve çalışma arkadaşları tarafından 1930'da geliştirilen ilk psikometri ölçeği, sınav kaygısının yüksek riskli öğrencilerde intihar gibi ciddi sonuçlara yol açabileceğini vurgulamıştır. Bu durum, sınav kaygısının ciddiyetini ve etkilerini anlamamız için önemli bir dönüm noktası olmuştur (Bayrak, 2021).

Özellikle Alman bilim adamı Neuman'ın 1933 yılında sınav kaygısı üzerine yayınladığı ilk kitap, konunun daha geniş bir kitleye duyurulmasını sağlamış ve sınav kaygısı üzerine yapılan araştırmaların önünü açmıştır. Bu yayınlar, sınav kaygısının psikolojik, sosyal ve akademik açılardan nasıl etkiler yarattığını inceleyen daha fazla çalışmanın yapılmasını teşvik etmiştir (Çetin, 2022).

Mandler ve Sarason (1952), sınav kaygısı üzerine yapılan ilk önemli çalışmalardan birini gerçekleştirmiş ve bu alanda öncü araştırmacılar olarak tanınmışlardır. Onların çalışmaları, sınav kaygısının öğrenciler üzerindeki etkilerini ve bu kaygının performansı nasıl etkilediğini incelemeye başlamıştır (Bozkurt, 2012).

Sonuç olarak, sınav kaygısı konusu tarih içinde önemli gelişmeler göstermiş ve farklı disiplinlerde derinlemesine araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalar, sınav kaygısının etkilerini anlamamıza ve bu kaygıyı yönetmek için etkili müdahaleler geliştirmemize yardımcı olmuştur (Çetin, 2022).

2.4. Sınav Kaygısının Sonuçları

Sınav kaygısı, öğrenciler üzerinde çeşitli olumsuz etkilere neden olabilir. Bu etkiler arasında ders çalışma sürelerinin artması, eğitim hayatının yarıda kesilmesi, kendine yönelik yetersizlik algılarının oluşması, ileriki dönemlerde yaygın kaygı bozuklukları, depresyon ve mutsuzluk gibi psikolojik sorunların ortaya çıkması, kişinin performansının zorlaşması ve hedeflediği meslek ya da bölüme gidememe gibi sonuçlar bulunmaktadır. Sınav kaygısı yaşayan öğrenciler, sınavlara hazırlanmak için normalden daha fazla zaman ayırabilirler. Bu durum, öğrencinin sosyal etkinliklerden veya dinlenme zamanlarından feragat etmesine ve dolayısıyla dengesiz bir yaşam tarzına yol açabilir (Bayrak, 2021).

Yoğun sınav kaygısı, bazı öğrencilerde eğitim hayatlarının yarıda kesilmesine neden olabilir. Öğrenciler, kaygılarını yönetmekte zorlandıkları için okulu bırakma veya eğitimden uzaklaşma kararı verebilirler. Sınav kaygısı, ilerleyen dönemlerde yaygın kaygı bozuklukları, depresyon ve mutsuzluk gibi ciddi psikolojik sorunlara yol açabilir. Sürekli stres altında kalmak, psikolojik sağlığı olumsuz etkileyebilir ve uzun vadede kişinin genel yaşam kalitesini düşürebilir. Sınav kaygısı, öğrencinin performansını olumsuz etkileyebilir. Stres altında kalan öğrenciler, sınavda potansiyellerini tam olarak gösteremeyebilirler veya hatalar yapma olasılıkları artabilir (Keskin, 2022).

Sınav kaygısı, öğrencilerin hedefledikleri meslek veya bölümlere girmelerini engelleyebilir. Özellikle yüksek stresli sınavlarda başarısızlık, öğrencinin istediği alana giriş yapmasını zorlaştırabilir veya bu hedefi ertelemesine neden olabilir (Zamir, 2022).

2.5. Sınav Kaygısına Yönelik Psikolojik Müdahale Teknikleri

Sınav kaygısına yönelik olarak birçok terapötik yöntem ile çalışılmıştır. Literatür taraması yapıldığı zaman genellikle bilişsel ağırlıklı müdahalelerin tercih edildiği görülmektedir özellikle sınav kaygısına yönelik olarak akılcı olmayan ve zararlı olan düşüncelerin yerine olumlu düşüncelerin getirilmesi şeklinde kaygının azaltılmasına yönelik egzersizler yapıldığı ve bununla ilgili olumlu sonuçların olduğu görülmektedir (Wine, 1971).

Bazı yöntemlerde ise meditasyon, nefes egzersizi, bedene yönelik hareketler kullanıldığı da göze çarpmaktadır. Bilişsel davranış terapi yaklaşımı son zamanlarda en fazla kullanılan tekniklerden bir tanesidir ve bu teknikte kişinin düşünceleri ve davranışları kontrol edilmeye çalışılmakta kişinin düşüncesindeki değişim davranışlarına yansıtılmaya ve bu yolda kaygı önlenmeye çalışılmaktadır (Özel, 2022).

2.6. Sınav Kaygısının Sınav Performansı ile İlişkisi

Sınav kaygısının öğrencilerin performansı üzerindeki etkileri üzerine yapılan araştırmalar, ilginç bulgular ortaya koymaktadır. Daha az sınav kaygısına sahip olan öğrencilerin genellikle sınav esnasında daha başarılı oldukları ve performanslarının yerinde olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, sınav kaygısının belirli bir düzeyde olmasının öğrencilerin sınava odaklanabilmesini ve önceden öğrendikleri bilgileri başarıyla geri getirebilmelerini sağladığını göstermektedir (Önal, 2020).

Öte yandan, cinsiyet açısından yapılan çalışmalar, kız öğrencilerin erkeklere oranla daha fazla sınav kaygısı yaşadıklarını ortaya koymuştur. Bu bulgu, cinsiyetin sınav kaygısı üzerindeki etkilerini anlamamıza yardımcı olmakta ve bu konuda cinsiyet farklılıklarının göz önünde bulundurulması gerektiğini vurgulamaktadır (Çakmak, Şahin & Demirbaş, 2017).

2.7. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Elçin'in (2016) 11 ve 12 sınıf öğrencilerinden oluşan ve öğrencilerin sportif ve rekreatif aktivitelere katılım değişkenlerine bağlı olarak sınav kaygısının etkisinin incelendiği çalışmasında öğrencilerin rekreatif aktivitelere katılmalarında anlamlı bir fark bulunduğu, kız ve erkek öğrenciler arasında da anlamlı bir fark bulunduğu, rekreatif katılımın 4 gün ve daha fazla olmasının sınav kaygısı düzeyinde anlamlı bir fark oluşturduğu tespit edilmiştir

Yaşın (2016), hazırlık sınıfı öğrencilerinin başarı, güdülenme ve yılsonu sınav kaygısı düzeylerini incelediği karma yöntemli çalışmasında, deneme sınavlarının öğrencilerin sınav kaygısı ve güdülenme düzeyleri üzerinde olumlu etkiler yarattığını bulmuştur. Bu çalışma, deneme sınavlarının öğrencilerin sınav

kaygısını azaltmada ve güdülenmelerini artırmada önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Özellikle, öğrencilerin sınav hazırlık süreçlerinin önemine vurgu yapılmış ve düzenli deneme sınavlarının öğrencilerin motivasyonlarını yönlendirmelerine ve test stratejilerini geliştirmelerine yardımcı olduğu belirtilmiştir.

Serim (2016), 17 ve 18 yaş arasındaki lise son sınıf öğrencilerinin üniversite giriş sınavı kaygıları ile geleceğe yönelik umut beklentilerini ilişkilendirdiği çalışmasında çeşitli bulgular elde etmiştir. Çalışmada, bireylerin umutsuzluk düzeyleri arttıkça sınav kaygısı düzeylerinin de arttığı bulunmuştur. Ayrıca, özel okulda okuyan lise son sınıf öğrencilerinin sınav kaygı düzeylerinin Anadolu lisesinde okuyan öğrencilere göre daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Kız öğrencilerin sınav kaygı düzeylerinin erkek öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğu, özel okulda okuyan öğrencilerin devlet okulunda okuyan öğrencilere oranla duyusallık ve kuruntu düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, bireylerin yaşları arttıkça sınav kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinin de arttığı bulunmuştur. Anneleri üniversite mezunu olan bireylerin, diğer bireylere göre daha yüksek sınav kaygısı yaşadığı, ayrıca aylık harçlıkları arttıkça sınav kaygısının da arttığı görülmüştür.

Ülker'in (2017) 14-19 yaş aralığındaki adolesan bireylerde görülebilecek postüral bozukluklarını fiziksel aktivite düzeylerini ve sınav kaygılarını değerlendirmek amacıyla 100 adet lise öğrencisine yaptığı çalışmasında fiziksel aktivitenin postür üzerinde olumlu etkisinin sürdürülebilmesi için gelişim çağında spor yapma alışkanlığının edinilmesi gerektiği, oturma süresinin artması postür olumsuz etkilediği ve sınav kaygısı ile postür üzerinde bir etkinin bulunmadığı saptanmıştır.

Şahinler (2018) tarafından yapılan çalışmada, 12. sınıf lise öğrencilerinin sınav kaygıları ile mesleki olgunlukları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu ilişki, öğrencilerin sahip olduğu umut ile sınav kaygıları arasında da negatif yönlü anlamlı olarak tespit edilmiştir. Çalışma, mesleki olgunluk, umut ve umudun alt boyutları olan alternatif yollar düşüncesi ve eyleyici düşüncenin sınav kaygısını anlamlı bir şekilde yordadığını ortaya koymuştur. Ayrıca, sınav kaygısının cinsiyet ve öğrenim görülen lise türüne göre anlamlı farklılıklar

gösterdiği; ancak öğrenim görülen alan, algılanan anne-baba tutumu, aile yapısı, anne ve baba eğitim durumu, algılanan ekonomik düzey, ailedeki çocuklar arasındaki sıra ve kardeş sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Işıkay'ın (2019) 18-20 yaş grubu 8 danışanda yaptığı araştırmada bilişsel davranışçı ekolle gerçekleştirilen psikoterapi uygulamalarının ergenlerin sınav kaygısını azaltırken buna bağlı olarak iyi oluş düzeylerinin artmasını etkili olduğu sonucuna varmıştır.

Lakot (2019) tarafından 8. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilen çalışmada, sınav kaygısı ile fiziksel aktivite düzeyleri ve beden eğitimi dersine ilişkin yatkınlıklar arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin fiziksel aktivite, sınav kaygısı ve beden eğitimi dersine yatkınlıklarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerin daha az sınav kaygısı yaşadığı, beden eğitimi dersine daha yüksek bir yatkınlık gösterdiği ve daha yüksek fiziksel aktivite düzeylerine sahip olduğu bulunmuştur.

Feta (2019) tarafından yürütülen araştırmada, 416 lise öğrencisinin farklı lise türlerindeki sınav kaygısı ile mutluluk düzeyleri incelenmiştir. Çalışmada, lise türlerinin sınav kaygısı düzeylerini düşük olarak gözlemlediği bulunmuştur. Gerginlik düzeyinin okul türlerine göre anlamlı farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir; en yüksek gerginlik düzeyi Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde okuyan öğrencilerde gözlemlenmiştir. Ayrıca, okul türleri ile mutluluk arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş ve en yüksek mutluluk düzeyinin Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerinde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet değişkenine göre, öğrencilerin sınav kaygısı ve mutluluk düzeylerinde anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir. Sınıf düzeyine göre, 11. sınıf öğrencilerinin mutluluk düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Anne-baba birlikteliği durumuna göre, sınav kaygısının toplam değeri ile sınav kaygısının alt boyutları olan gerginlik, bedensel belirtiler ve endişe arasında anlamlı farklılıklar gözlenmiş; babası vefat eden öğrencilerde bu alt boyutların düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Köymen (2019) tarafından yapılan çalışmada, ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin fen bilimleri dersine yönelik öğrenme motivasyonları ile sınav kaygısı arasındaki ilişki incelenmiştir. Bulgular, sınıf değişkeninin öğrencilerin fen öğrenme motivasyonları üzerinde etkili olmadığını, ancak sınav kaygı düzeyleri üzerinde etkili olduğunu göstermiştir. Anne eğitim durumunun öğrencilerin fen öğrenme motivasyonları üzerinde etkili olmadığını, fakat sınav kaygı düzeylerini etkilediği bulunmuştur. Baba eğitim durumunun ise hem fen öğrenme motivasyonları hem de sınav kaygıları üzerinde etkili olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin sınavlara kiminle hazırlandığının fen motivasyonları üzerinde etkili olmadığını, ancak sınav kaygı düzeyleri üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Öğrencilerin sınavlara nasıl hazırlandıklarının fen öğrenme motivasyonları ve sınav kaygı düzeyleri üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Sınavlara çalışma süresinin, fen öğrenme motivasyonları ve sınav kaygıları üzerinde etkili olduğu bulunmuştur. Fen dersini çok zor bulan öğrencilerin, fen öğrenme motivasyonlarının düşük, sınav kaygı düzeylerinin ise yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Fen dersini seven öğrencilerin fen öğrenme motivasyonlarının yüksek ve sınav kaygılarının düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, sınav kaygısı ile öğrencilerin fen öğrenme motivasyonları arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Karataş (2020), üniversite öğrencilerinin akademik başarıları ile sınav kaygısı, akademik erteleme davranışları ve kendini sabote etme eğilimleri arasındaki ilişkiyi inceledi. Çalışmada elde edilen bulgulara göre, erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyasla daha fazla akademik ertelemeye başvurduğu, daha fazla sınav kaygısı yaşadığı ve kendilerini daha fazla engellediği gözlemlenmiştir. Ancak, akademik başarının cinsiyete göre farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır. Ayrıca, öğrencilerin akademik başarı, sınav kaygısı, akademik erteleme davranışı ve kendini sabote etme düzeylerinin yaşa göre değişmediği, ancak akademik başarı ve akademik ertelemenin sınıf seviyesine göre farklılaştığı, sınav kaygısı ve kendini sabotajın ise sınıf seviyelerine göre farklılaşmadığı belirtilmiştir.

Yıldız (2021) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, üniversite öğrencilerinde öğrenci motivasyonu ile sınav kaygısı arasındaki ilişki değerlendirilmiştir. Çalışmanın bulgularına göre, öğrencilerin cinsiyet ve günlük

uyku sürelerine göre motivasyon düzeylerinde ve sınav kaygılarında farklılaşmalar gözlemlenmiştir. Ayrıca, yapılan ilişki ve etki analizlerine göre, üniversite öğrencilerinin motivasyon düzeylerinin sınav kaygısını etkilediği belirlenmiştir.

Yapan'ın (2021) lise son sınıf öğrencilerine yönelik yaptığı kabul ve kararlılık terapisi temelli psikoeğitim programının lise son sınıf öğrencilerinin sınav kaygısı üzerindeki etkisinin incelenmesi ve geleneksel bilişsel davranışçı terapi temelli psikiyatri programı ile karşılaştırılması amacıyla yaptığı çalışmada deneysel bir yöntem izlemiş deney ve kontrol gruplarına sırasıyla 7 ve 8 oturumluk psikoeğitim programı uygulayarak bunların sonuçlarını analiz etmiştir. Sonuçlarına göre ise hem kabul ve kararlılık terapisinin hem bilişsel davranış terapinin sınav kaygısını azaltmada etkili olduğunu bu etkinin izleme dönemlerinde de devam ettiğini bulmuştur.

Erel'in (2022) üniversite öğrencilerinin sınav kaygısı, akademik motivasyonu ve bilişsel çarpıtmalar arasındaki ilişkinin incelenmesi isimli çalışmasında yapılan analizler sonucunda ulaşılan bulgulara göre bilişsel çarpıtma alt boyutlarından Zihni okuma, felaketleştirme ve etiketleme alt boyutları ile sınav kaygısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. akademik motivasyon ile sınav kaygısı arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. akademik motivasyon ile bilişsel çarpıtma, zihin okuma alt boyutu arasında istatistiksel olarak pozitif yönde zayıf bir ilişkisi olduğu görülmüştür. Sınav kaygısı ve puanları ile bilişsel çarpıtma alt boyutlarının tamamı arasında ise istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmüştür. Sınav kaygısı ile felaketleştirme arasındaki ilişki en büyük, zihinsel filtreleme ile arasındaki ilişki ise en düşük seviyededir. Sınav kaygısına ilişkin puanlar arttıkça bilişsel çarpıtma alt boyutlarının puanları da artmaktadır. Sonuç olarak sınav kaygısının oluşumunun akademik motivasyon üzerindeki olumsuz etkileri sonucunda bilişsel çarpıtmalarla arttırdığı düşünülmektedir.

Demirhan'ın (2022), Covid 19 sürecinde üniversiteye hazırlanan 403 öğrenci üzerinde yaptığı çalışmasında her iki cinsiyette de sınava hazırlanan öğrencilerin sınav kaygılarını yüksek olduğu görülmüştür. pandemi sürecinin her iki cinsiyette de sınav kaygısını yükselmesine sebep olduğu görülmüştür. Katılımcıların umutsuzluk seviyeleri ise orta ve hafif düzeyde olduğu tespit

edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrenciler okul türlerine göre incelendiğinde İmam Hatip ve Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerin diğer lise gruplarına göre daha yüksek sınav kaygısı seviyesine sahip olduğu tespit edilmiştir.

Öztürk (2022) 11. sınıf öğrencilerine yönelik yaptığı sınav kaygısını azaltmaya yönelik hazırlanan bilişsel davranışçı yaklaşım temelli psikoeğitim programının öğrencilerin sınav kaygısı düzeyi, dikkat düzeyi ve bilişsel esneklik düzeyi üzerine etkisi isimli çalışmada 36 öğrencinin oluşturduğu örneklem grubuna yönelik deneysel bir çalışma yürütmüştür. Bu çalışmanın sonuçlarına göre uygulanan bilişsel davranışçı kuramda psikoeğitim programının öğrencilerin sınav kaygısı ile esneklik ve dikkat düzeyi üzerinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Özel'in (2022) sınav kaygısı yaşayan çocuklar ve ebeveynlerine yönelik olarak yaptığı ebeveynlere yönelik bilgisayar tabanlı sınav kaygısı psikoeğitim programının çocukların sınava kaygısı ve aile değerlendirme üzerindeki etkisi isimde çalışmada psikoeğitim programının anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir

Yıldırım'ın (2022) ortaokul öğrencilerinde beden eğitimi yatkınlıkları ve sınav kaygılarını incelemek ve arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi yatkınlıkları orta seviyede olduğu, sınav kaygılarının ise orta seviyede olduğu beden eğitimi yatkınlıklarının cinsiyet değişkenliği açısından incelendiğinde erkek öğrencilerin yatkınlıklarının kız öğrencilerinkinden yüksek olduğu, sınav kaygısı açısından incelendiğinde kız öğrenciler erkek öğrencilere göre kaygıları daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Kara (2022) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın amacı, ortaokul ve lise öğrencilerinde sınav kaygısı ile spor devamlılığı arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin sınav kaygısı puanlarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, erkek öğrencilerin sınav kaygısı puanları, kız öğrencilerinkinden anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Ayrıca, örneklem grubunun büyük bir çoğunluğunun ortaokul düzeyindeki 5-7. sınıflarda sporla aktif olarak ilgilendiği, ancak lise düzeyinde spor faaliyetlerinden uzaklaştıkları tespit edilmiştir. Ebeveynlerin eğitim seviyesi açısından yapılan

analizler, düşük eğitim seviyesine sahip ebeveynlerin çocuklarının sınav kaygısı puanlarının yüksek olduğunu göstermiştir.

Yıldırım (2023) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın amacı, 15-17 yaş arasındaki ergenlerde özgül fobi ve sınav kaygısının EMDR terapisi üzerindeki etkilerini incelemektir. Çalışmada, EMDR terapisi uygulanan sınav kaygılı ergenlerin sınav kaygısı alt boyut puanları ve toplam puanları ile özgül fobisi olan ergenlerin toplam puanları, ön test ve son test sonuçları olarak karşılaştırılmıştır. Bulgular, 5 oturumluk EMDR terapisinin sonucunda sınav kaygısı alt boyut puanları ve toplam puanları ile özgül fobi toplam puanlarının önemli ölçüde azaldığını göstermiştir.

Kılıç'ın (2023) 9 ve 10. sınıf öğrencileri ile yaptığı bilişsel davranışçı yaklaşıma dayalı çevrimiçi bir grup rehberliği programının lise öğrencilerinin sınav kaygılarına etkisi isimli çalışmasında deneysel bir yöntem izlenmiş ve 8 oturum olarak geliştirilen grup rehberliği programına uygulanmıştır. Yapılan analiz sonrasında uygulanan çevrimiçi grup rehberliği programının yüz yüze uygulanan ile benzer düzeyde etkili olduğu sonucuna varmıştır.

Orman'ın (2023) merkezi bir sınava hazırlık süreci içinde olan ortaokul son sınıf öğrencilerinin algılanan stres ve kaygı düzeyleri ile beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelendiği çalışmasında yaş, okulun konumu ve aile gelir düzeyi değişkenlerine göre ölçek puanları anlamlı bir şekilde farklılaşmanın olduğu ortaya çıkmıştır. Cinsiyet değişkenine göre ise algılanan stres ölçüsünden kaynaklanan anlamlı fark olduğu gözlenmiştir. Ayrıca okul türü değişkenine göre ise ortaokullarda eğitim görmekte olan katılımcıların beden eğitimi ve Spor dersine yönelik olumlu tutumlarının İmam Hatip ortaokulu öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır.

Balgamış (2023) tarafından gerçekleştirilen araştırmada, LGS' ye hazırlanan 8. sınıf öğrencilerinin sınav kaygısı düzeyleri ile beden eğitimi ve spor dersi tutumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin cinsiyet, aktif lisanslı sporcu olma durumu, aile yapısı ve aylık gelir düzeyi gibi değişkenlere göre sınav kaygısı düzeyleri ile beden eğitimi tutum düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Ancak, öğrencilerin sınav

kaygısı düzeyleri ile beden eğitimi dersine olan tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Çalışmaların farklı öğrenim düzeylerindeki öğrencilerde sınav kaygısı üzerine çeşitli değişkenlerin etkilerini incelediği görülmektedir. Her bir çalışma, sınav kaygısını azaltmaya yönelik farklı yaklaşımlar ve etkili faktörler üzerine derinlemesine bilgi sunmaktadır.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, kullanılan veri toplama tekniği, veri toplama aracı, verilerin toplanması, çözümlenmesi ve yorumlanması konuları ele alınmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı kullanılmıştır. Nitel araştırmayı gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerini kullandığı algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlamak mümkündür. Nitel araştırmalarda değişkenler arasında sebep-sonuç ilişkisi kurulmaz, sayısal verilere ve istatistiklere daha az yer verilirken sözlü ve nitel verilere daha çok vurgu yapılır (Yıldırım & Şimşek, 2008; Karataş, 2015).

Bu çalışmada 2014-2024 yılları arasındaki sınav kaygısı konulu lisansüstü çalışmalar toplanarak; yazım dilleri, temaları, tez türleri, yazım yılları, araştırmanın yapıldığı üniversiteler, araştırmanın yapıldığı enstitüler, araştırma yöntemleri ve desenleri, örneklem büyüklükleri, örneklem grupları, veri toplama araçları ve veri analiz yöntemleri detaylı bir şekilde incelenerek analiz edilmiştir. Çalışmanın doğasına en uygun yöntem olduğu için nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından betimsel içerik analizi kullanılmıştır. Betimsel içerik analizinde belli bir konu ele alınarak yayınlanmış ya da yayınlanmamış bütün çalışmalar incelenir ve bununla ilgili genel bir eğilim ortaya konur (Gültay & Akyurt, 2021). Bu yaklaşım doğrultusunda Türkiye'de sınav kaygısı konusunda yapılan lisansüstü çalışmalar incelenerek genel araştırma temaları belirlenmiş, frekans ve yüzdeleri hesaplanarak çalışmaya eklenmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Evren araştırılmakta olan konuyu oluşturan elemanların tümünü kapsayan yapıdır. Örneklem ise belirli bir evrende belirli bir kurala göre seçilen ve seçili evreni temsili yeterli kabul edilmiş küçük bir kümedir. Araştırmalar genellikle örneklem üzerinden yürütülür ulaşılan sonuçlar alındıkları evrene genellenmektedir (Arık, 1992; Karasar, 2019).

Bu araştırmanın evrenini YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan ve sınav kaygısı konusunda yazılan lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan sınav kaygısı konusunda 2014 -2024 yılları arasında yazılan 150 lisansüstü tez oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini oluşturulurken sınav kaygısı konusunda yazılmış olması, 2014- 2024 yılları arasında yazılmış olması, erişime açık olması, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunması gibi ölçütler getirilmiştir. YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında ‘sınav kaygısı’ anahtar kelimesi ile arama yapılmış ve 210 teze ulaşılmıştır. Ulaşılan tezlerden 2014 yılı öncesine ait olan 60 tezin günümüz sınav sistemini yansıtmadığı, bu dönemin öğrenci profili ve örneklemini tam olarak ifade etmeyeceği düşünülerek örnekleme dâhil edilmemiştir. Yukarıda belirtilen ölçütlere göre sınırlandırma yapılarak 150 adet tez seçilmiş ve bu araştırmanın örneklemini teşkil etmiştir. Seçilen lisansüstü tezler, tez numaralarına göre bilgisayara PDF formatında indirilmiş ve incelenmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Çalışmada doküman incelemesi tekniğinden yararlanılmıştır. Doküman incelemesinde analitik işlem süreci dokümanlarda yer alan verilerin bulunmasını, seçilmesini, değerlendirilmesini ve sentezlenmesini içermektedir (Özkan, 2021).

Bu teknik kapsamında YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında Türkiye'de sınav kaygısı konusunda yapılan lisansüstü tezlerden araştırma örneklemini oluşturan 150 tez bilgisayar ortamına aktarılmış ve sınıflanmıştır.

3.3.1. Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılan form Sözbilir ve Kutu (2008) tarafından geliştirilen ‘Makale Sınıflama Formu’ndan yararlanılarak Küçüköğlü ve Ozan (2013) tarafından revize edilen ‘Tez Sınıflama Formu’dur. Küçüköğlü ve Ozan sınıf öğretmenliği alanında yazılmış lisans tezlerini inceledikleri çalışmada formun son halini vermek için eğitim bilimleri uzmanlarının görüşünü almışlardır. Tez künyesi, araştırma deseni, yöntemi, veri toplama aracı, örneklem, veri analiz yöntemleri formunun son halinde bulunan bölümlerdir.

Araştırmada kullanılan tez sınıflama formunda; tezin yapıldığı üniversite, bağlı olduğu enstitü, yazım yılı, tezin teması, tezin türü, araştırma deseni, veri toplama araçları, örneklem, örneklem seçme yöntemi, örneklem büyüklüğü, veri analiz yöntemleri kısımları bulunmaktadır (Küçüköğlü & Ozan, 2013).

3.4. Verilerin Çözömlenmesi ve Yorumlanması

Veri toplama aracında yer alan bazı başlıklar değerlendirmeye alınarak sınav kaygısı konusunda bulunan 150 lisansüstü tez; yapıldığı üniversiteye, bağlı olduğu enstitüye, lisansüstü tezin yazılma yılına, lisansüstü tezin türüne, lisansüstü tezin temasına, araştırma desenine, veri toplama araçlarına, örneklem grubuna, örneklem büyüklüğüne, veri analiz yöntemlerine ve yazım dillerine uygun olarak Excel programına bu bilgiler girilmiştir. Sınıflandırma sonrasında verileri girilen değişkenlerin yüzde ve frekans değerleri hesaplanmıştır. 2014-2016, 2017-2020, 2021-2024 yılları arasındaki göstermiş oldukları değişimler incelenerek bulgular kısmına eklenmiştir.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırma soruları bağlamında betimsel bulgular verilmiştir. 2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik lisansüstü tezlerin tema, tez türü, yılı, yapıldığı üniversite, enstitü, araştırma yöntemi-deseni, örneklem büyüklüğü, örneklem grubu, veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri ve yazım dilleri açısından dağılımlarına yer verilmiştir.

4.1. Betimsel Bulgular

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi olan “2014- 2024 yılları arasında Sınav kaygısına yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin yazım dillerine göre dağılımı nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu kapsamda Tablo 4.1'de 2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik lisansüstü tezlerin yazım diline göre dağılımları yer almaktadır. Tablolara bakıldığında Türkçe olarak yazılan tezlerin İngilizce olarak yazılan tezleri geçtiği görülmektedir.

Tablo 4.1: Yazım Diline Göre Dağılım

Diline Göre Yazılan Tezler	<i>F</i>	%
Türkçe	142	94,6
İngilizce	8	5,4
Toplam	150	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.1'e bakıldığı zaman Türkçe yazılan lisansüstü tezlerin sayısının 142 (%94,6) olduğu, 8 tanesinin (%5,4) İngilizce olarak yazıldığı görülmektedir. Türkçe yazılan tez sayısının İngilizce yazılan tez sayısından fazla olduğu görülmektedir.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin temalarına göre dağılımı nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu kapsamda Tablo 4.2'de 2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik lisansüstü tezlere tema açısından bakıldığında çeşitlilik olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2: Temalara Göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Tema	<i>f</i>	%
Destek ve psikoeğitim programları	24	16
Psikolojik sağlamlık	23	15,3
Ebeveyn tutumları	21	14
Akademik başarı	20	13,3
Kişilik özellikleri	15	10
Ruhsal hastalıklar	14	9,3
Sağlık ve beslenme	12	8
Motivasyon	9	6
Beden eğitimi ve spor	7	4,6
Diğer (Karşılaştırma)	5	3,3
Toplam	150	%100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.2'ye bakıldığında temalarda çeşitlilik görülmektedir. Tezlerin temalarının 20'sinin (%13,3) akademik başarı, 24 tanesinin (%16) destek ve psikoeğitim programları teması, 5 tanesinin (%3,3) diğer temalar, 23 tanesinin (%15,3) psikolojik sağlamlık teması, 21 tanesinin (%14) ebeveyn tutumları teması, 12 tanesinin (%8) sağlık ve beslenme teması, 15 tanesinin (%10) kişilik özellikleri teması, 9 tanesinin (%6) motivasyon teması, 14 tanesinin (%9,3) ruhsal hastalıklar temasını, 7 tanesinin (% 4,6) beden eğitimi ve spor teması baz alınarak yazıldığı görülmektedir.

Temalar tez isimlerindeki değişkenlere ve konularına göre oluşturulup sınıflandırılmışlardır. Çalışmalarda en fazla destek ve psikoeğitim programları temasında çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bu tema sınav kaygısına yönelik geliştirilmiş ve sınav kaygısını azaltma derecelerini ölçme dereceleri tespit edilmeye çalışılan programları ifade etmektedir. Bu verilere göre sınav kaygısını önleyip azaltmaya yönelik çalışmaların daha fazla önemli görüldüğü ifade edilebilir.

Tablo 4.3: Temalarda Tespit Edilen İçerikler

Tema	İçerik
Akademik başarı	Öğrenme yaklaşımları, başarısızlık nedenleri, derse yönelik tutumlar, çalışma alışkanlıkları, üst biliş düzeyleri, öğrenme stratejileri
Destek ve psikoeğitim programları	Bilişsel davranışçı terapi, kabul ve kararlılık terapisi, biyopsikososyal model, emdr terapisi, akılcı duygusal davranışçı terapi, farkındalık temelli yaklaşım, sanatsal etkinlikler, aromaterapi, psikodrama, çözüm odaklı kısa süreli terapi, web 2.0 araçlarıyla cebir öğretim programı, pranayama nefes uygulaması, rekreasyonel etkinlikler
Diğer (Karşılaştırma)	Teknolojiyle ilgisi, Türkçeye uyarlama çalışması karşılaştırma
Psikolojik sağlamlık	Belirsizlik, baş etme becerileri, endişe, akran baskısı, maneviyat, öznel iyi oluş, bilinçli farkındalık, bilişsel esneklik, akademik yılmazlık, dini başa çıkma yaklaşımları, yaşam doyumu, geleceğe yönelik umut
Ebeveyn tutumları	Ebeveyn beklentileri, ebeveyn kabul reddi, sosyoekonomik durum, algılanan ebeveyn tutumları, ebeveyn bilişsel şemaları, helikopter ebeveyn tutumları, mükemmeliyetçilik, duygu düzenleme, matematik kaygısı, okul tükenmişliği
Sağlık ve beslenme	Probiyotik besin tüketimi, kafein tüketimi, sezgisel yeme davranışı, gastrointestinal semptomlar, duygusal yeme, beslenme alışkanlıkları, internet kullanımı
Kişilik özellikleri	özgüven, duygu düzenleme, özsaygı, eşik altı obsesif kompulsif özellikler, irrasyonel inanışlar, mükemmeliyetçilik, ruminasyon, duygusal zekâ
Motivasyon	Fen öğrenme, yaşam doyumu, güdülenme, akademik motivasyonu, geleceğe yönelik beklentiler, mutluluk düzeyleri, olgunluk, umutsuzluk
Ruhsal hastalıklar	yaygın anksiyete bozukluğu, uyumsuz şemalar, bağlanma stilleri, depresyon, algılanan stres düzeyleri, obsesif kompulsif bozukluk, sosyal kaygı, çocukluk deneyimleri
Beden eğitimi ve spor	Fiziksel aktivite düzeyleri ve beden eğitimine ilişkin yatkınlıklar, sportif ve reaktif etkinlikler, spor devamlılığı, beden eğitimi dersi tutumları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.3’de temalar ve temaları oluşturan içerikler yer almaktadır. Tezlerde çalışılan benzer konular kodlanılarak içeriklerine göre 10 temaya ayrılmıştır. Akademik başarı teması; Öğrenme yaklaşımları, başarısızlık nedenleri, derse yönelik tutumlar, çalışma alışkanlıkları, üst biliş düzeyleri, öğrenme stratejileri gibi konu başlıklarını içermektedir. Destek ve psikoeğitim programları temasını; Bilişsel davranışçı terapi, kabul ve kararlılık terapisi, biyopsikososyal model, emdr terapisi, akılcı duygusal davranışçı terapi, farkındalık temelli yaklaşım, sanatsal etkinlikler, aromaterapi, psikodrama, çözüm odaklı kısa süreli terapi, web 2.0 araçlarıyla cebir öğretim programı, pranayama nefes uygulaması, rekreasyonel etkinlikler içerikleri oluşturmaktadır.

Diğer (Karşılaştırma) temasını; teknolojiyle ilgisi, Türkçeye uyarlama çalışması karşılaştırma içeriklerini kapsamaktadır. Psikolojik sağlık teması; belirsizlik, baş etme becerileri, endişe, akran baskısı, maneviyat, öznel iyi oluş, bilinçli farkındalık, bilişsel esneklik, akademik yılmazlık, dini başa çıkma yaklaşımları, yaşam doyumu, geleceğe yönelik umut gibi içeriklerden oluşmaktadır. Ebeveyn tutumları teması; ebeveyn beklentileri, ebeveyn kabul reddi, sosyoekonomik durum, algılanan ebeveyn tutumları, ebeveyn bilişsel şemaları, helikopter ebeveyn tutumları, mükemmeliyetçilik, duygu düzenleme, matematik kaygısı, okul tükenmişliği içeriklerini barındırmaktadır.

Sağlık ve beslenme teması; Probiyotik besin tüketimi, kafein tüketimi, sezgisel yeme davranışı, gastrointestinal semptomlar, duygusal yeme, beslenme alışkanlıkları, internet kullanımı gibi içerikler oluşturmaktadır. Kişilik özellikleri temasını; özgüven, duygu düzenleme, özsaygı, eşik altı obsesif kompulsif özellikler, irrasyonel inanışlar, mükemmeliyetçilik, ruminasyon, duygusal zekâ gibi içerikleri bünyesine almaktadır. Motivasyon teması; fen öğrenme, yaşam doyumu, güdülenme, akademik motivasyonu, geleceğe yönelik beklentiler, mutluluk düzeyleri, uygunluk, umutsuzluk içeriklerinden oluşmaktadır.

Ruhsal hastalıklar teması; yaygın anksiyete bozukluğu, uyumsuz şemalar, bağlanma stilleri, depresyon, algılanan stres düzeyleri, obsesif kompulsif bozukluk, sosyal kaygı, çocukluk deneyimleri gibi içeriklerden oluşmaktadır. Beden eğitimi ve spor teması; fiziksel aktivite düzeyleri ve beden eğitimine ilişkin yatkınlıklar, sportif ve reaktif etkinlikler, spor devamlılığı, beden eğitimi dersi tutumları içeriklerinden oluşmaktadır.

Tezlerde ele alınan ve incelenen konu başlıkları benzerlik gösterme durumlarına göre gruplanarak yukarıdaki temalar ortaya çıkmıştır. Bu temaları oluşturulan içerikler yukarıdaki tablo 4.3’de belirtilmiştir.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımı nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu kapsamda Tablo 4.4’te 2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik lisansüstü tezlerin türlerine göre dağılımları yer almaktadır.

Tablo 4.4: Tez Türüne Göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Tezin Türü	<i>f</i>	%
Yüksek Lisans Tezi	142	% 94,6
Doktora Tezi	7	% 4,6
Tıpta Uzmanlık Tezi	1	% 0,6
Toplam	150	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.4’de bakıldığı zaman lisansüstü tezlerin 7 tanesini (%4,6) doktora tezi, 1 tanesinin (%0,6) tıpta uzmanlık tezi, 142 tanesinin (%94,6) yüksek lisans tezi olduğu görülmektedir. Bu tabloda yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerinden daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu kapsamda Tablo 4.5’te 2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımları yer almaktadır.

Tablo 4.5: Yıllara Göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Tezin Yazıldığı Yıl	<i>f</i>	%
2014	5	% 3,3
2015	10	% 6,6
2016	8	% 5,3
2017	11	% 7,3
2018	16	% 10,6
2019	28	% 18,6
2020	13	% 8,6
2021	17	% 11,3
2022	21	% 14
2023	19	% 12,6
2024	2	% 1,3
Toplam	150	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.5’e bakıldığı zaman lisansüstü tezlerin 5 tanesinin (% 3,3) 2014 yılında, 10 tanesini (% 6,6) 2015 yılında, 8 tanesinin (% 5,3) 2016 yılında, 11 tanesinin (% 7,3) 2017 yılında, 16 tanesinin (% 10,6) 2018 yılında, 28 tanesinin (% 18,6) 2019 yılında, 13 tanesinin (% 8,6) 2020 yılında, 17 tanesinin (% 11,3) 2021 yılında, 21 tanesinin (% 14) 2022 yılında, 19 tanesinin (% 12,6) 2023 yılında, 2 tanesinin (% 1,3) 2024 yılında yazıldığı görülmektedir. En çok çalışma 2019 yılında yapılmıştır.

4.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu kapsamda Tablo 4.6'da 2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımları yer almaktadır.

Tablo 4.6: Üniversitelere Göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Tezlerin Yapıldığı Üniversite	<i>f</i>	%
Üsküdar Üniversitesi	15	% 10
İstanbul Gelişim Üniversitesi	10	% 6,6
Çağ Üniversitesi	7	% 4,6
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	6	% 4
İstanbul Aydın Üniversitesi	5	% 3,3
Haliç Üniversitesi	5	% 3,3
Başkent Üniversitesi	4	% 2,6
Bahçeşehir Üniversitesi	4	% 2,6
Beykent Üniversitesi	4	% 2,6
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	4	% 2,6
Gaziantep Üniversitesi	4	% 2,6
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	4	% 2,6
Fırat Üniversitesi	3	% 1,9
Gazi Üniversitesi	3	% 1,9
İstanbul Nişantaşı Üniversitesi	3	% 1,9
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	3	% 1,9
Necmettin Erbakan Üniversitesi	3	% 1,9
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	2	% 1,3
Bursa Uludağ Üniversitesi	2	% 1,3
Çukurova Üniversitesi	2	% 1,3
Dokuz Eylül Üniversitesi	2	% 1,3
Gazi Osman Paşa Üniversitesi	2	% 1,3
İnönü Üniversitesi	2	% 1,3
İstanbul Kent Üniversitesi	2	% 1,3
İstanbul Okan Üniversitesi	2	% 1,3
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	2	% 1,3
Pamukkale Üniversitesi	2	% 1,3
Toros Üniversitesi	2	% 1,3
Trabzon Üniversitesi	2	% 1,3
Yeditepe Üniversitesi	2	% 1,3
Diğer Üniversiteler	1	% 0,6
Toplam	150	%100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tezlerin yazıldığı üniversitelere baktığımız zaman bir tanesinin (%0,6) Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar üniversitesi, bir tanesinin (%0,6) Ankara Üniversitesi'nde, iki tanesinin (%1,3) Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Antalya bilim Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0, 6) Atatürk üniversitesinde, bir tanesinin (%0,6) Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nde, 4 tanesinin (%2,6) Başkent Üniversitesi'nde, 4 tanesinin (%2,6) Bahçeşehir Üniversitesi'nde, 4 tanesinin (%2,6) Beykent Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Biruni Üniversitesi'nde, 4 tanesinin (%2,6) Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde, iki tanesinin (%1,3) Bursa Uludağ Üniversitesi'nde, 7 tanesinin (%4,6) çağ Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%1,3) Çukurova Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Dicle Üniversitesi'nde, iki tanesinin (%1,3) 9 Eylül Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Düzce Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Fatih Sultan Mehmet Vakıf üniversitesinde, 3 tanesinin (%1,9) Fırat Üniversitesi'nde, 2 tanesinin (%1,3) Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde, 3 tanesinin (%1,9) Gazi Üniversitesi'nde, 4 tanesinin (%2,6) Gaziantep Üniversitesi'nde, 5 tanesinin (% 3,3) İstanbul Aydın üniversitesinde, 10 tanesinin (%6,6) İstanbul gelişim Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Hacettepe Üniversitesi'nde, 5 tanesinin (%3,3) Haliç Üniversitesi'nde, 4 tanesinin (%2,6) Hasan Kalyoncu Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) İstanbul Arel Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) ışık üniversitesinde, bir tanesinin (%0,6) İhsan doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde, 2 tanesinin (%1,3) İnönü Üniversitesi'nde, iki tanesinin (%1,3) İstanbul kent Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) İstanbul medeniyet Üniversitesi'nde, 3 tanesinin (%1,9) İstanbul Nişantaşı üniversitesinde, 2 tanesinin (% 1,3) İstanbul Okan Üniversitesi'nde, 3 tanesinin (%1,9) İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) İstanbul Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Kahramanmaraş sütçü İmam Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Karadeniz teknik üniversitesinde, bir tanesinin (%0,6) Karamanoğlu Mehmet bey Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Karatay Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Kırşehir ahi Evran Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Kilis 7 Aralık üniversitesinde, bir tanesinin (%0,6) Mardin Artuklu Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Mersin Üniversitesi'nde, 6 tanesinin (%4) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde, 3 tanesinin (%1,9) Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Nevşehir Hacıbektaz Veli Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Niğde Ömer halis demir Üniversitesi'nde, 2

tanesinin (%1,3) Orta Doğu teknik üniversitesinde, bir tanesinin (%0,6) Özyeğin Üniversitesi'nde, 2 tanesinin (%1,3) Pamukkale Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Sakarya uygulamalı bilimler Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Selçuk Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Siirt Üniversitesi'nde, iki tanesinin (%1,3) Toros Üniversitesi'nde, 2 tanesinin (%1,3) Trabzon Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Ufuk Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi'nde, 15 tanesinin (%10) Üsküdar Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Uşak Üniversitesi'nde, 2 tanesinin (%1,3) Yeditepe Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Zirve Üniversitesi'nde, bir tanesinin (%0,6) Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi'nde yazıldığı görülmektedir.

4.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımı nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu kapsamda Tablo 4.7'de 2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımları yer almaktadır.

Tablo 4.7: Enstitülere Göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Tezin Yapıldığı Enstitü	<i>f</i>	%
Sosyal Bilimler Enstitüsü	63	% 43
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	34	% 22,5
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	34	% 22,5
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	14	% 8,6
Fen Bilimleri Enstitüsü	4	% 2,6
Tıp Fakültesi	1	% 0,6
Toplam	150	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.7'ye bakıldığı zaman lisansüstü tezlerin 34 tanesi (% 22,5) eğitim bilimleri enstitüsünde, 4 tanesinin (%2,6) fen bilimleri enstitüsünde, 34 tanesinin (%22,5) lisansüstü eğitim enstitüsünde, 14 tanesinin (% 8,6) sağlık bilimleri enstitüsünde, 63 tanesinin (%43) sosyal bilimler enstitüsünde, 1 tanesinin (%0,6) tıp fakültesi enstitüsünde yazıldığı görülmektedir. En çok tezin yazıldığı enstitü sosyal bilimler enstitüsü, en az tezin yazıldığı ise tıp fakültesidir.

4.1.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın yedinci alt problemi olan “2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin kullanılan araştırma yöntemlerine ve desenlerine göre dağılımı nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu kapsamda Tablo 4.8'de ve Tablo 4.9'da 2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik lisansüstü tezlerin araştırma yöntemlerine ve desenlerine göre dağılımları yer almaktadır. Tezlerin araştırma yöntemlerinin toplam frekansı, tez sayısını geçmektedir. Çünkü karma araştırma yöntemindeki bazı tezlerde birden fazla araştırma deseninin kullandığı tezlerde rapor edilmiştir ve bu çalışmada da tezlerdeki bilgiler rapor edildiği şekliyle kullanılmıştır.

Tablo 4.8: Araştırma Yöntemlerinin Frekans ve Yüzde Değerleri

Araştırma yöntemleri	<i>f</i>	%
Nicel araştırma	111	71,1
Belirtilmemiş	30	19,2
Nitel araştırma	8	5,1
Karma araştırma	7	4,4
Toplam	156	%100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.8'e bakıldığı zaman lisansüstü tezlerin 111 tanesinin (71,1) nicel araştırma yöntemine göre yapıldığı görülmektedir. Lisansüstü çalışmaların 8 tanesi (%5,1) nitel araştırma yöntemine göre, 7 tanesi (%4,4) karma araştırma yöntemine göre yazılmış, 30 tane (%19,2) çalışmanın ise yöntemi belirtilmemiştir. Araştırmacıların en fazla nicel araştırma yöntemini tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 4.9: Araştırma Desenlerinin Frekans ve Yüzde Değerleri

Araştırma Desenleri	<i>f</i>	%
Deneyisel Olmayan (İlişkisel Tarama)	77	51,3
Belirtilmemiş	30	20
Deneyisel Olmayan (Betimsel Tarama)	16	10,6
Deneyisel (Gerçek Deneyisel)	11	7,3
Deneyisel (yarı deneyisel)	7	4,6
Karma-açıklayıcı	4	2,6
Karma-çeşitleme	2	1,3
Deneyisel Olmayan (Nedensel Karşılaştırmalı)	1	0,6
Karma-keşfedici	1	0,6
Nitel Araştırma(olgu bilim)	1	0,6
Toplam	150	%100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.9'a bakıldığı zaman gerçek deneysel araştırma deseni ile 11 tane(%7,3), yarı deneysel desen de 7 tane (%4,6), betimsel tarama deseni ile 16 tane (% 10,6), ilişkisel tarama deseninde 77 tane (%51,3), nedensel karşılaştırmalı desende bir tane (%0,6), olgu bilim deseninde bir tane (%0,6), karma- açıklayıcı desende 4 tane (%2,6), karma keşfedici desende bir tane (%0,6), karma çeşitleme deseninde 2 tane (%1,3) belirtilmemişlerdeyse 30 tane (%20) çalışmanın olduğu görülmektedir. En fazla çalışılan desen ilişkisel tarama desendir.

4.1.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın sekizinci alt problemi olan “2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin örneklem büyüklüklerine göre dağılımı nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu kapsamda Tablo 4.10'da 2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik lisansüstü tezlerin örneklem büyüklüklerine göre dağılımları yer almaktadır.

Tablo 4.10: Örneklem Büyüklüklerine Göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Örneklem Büyüklüğü	<i>f</i>	%
1-10 arası	1	% 0,6
11-30 arası	6	% 4
31-100 arası	22	% 14,6
101-300 arası	51	% 34
301-1000 arası	64	% 42,6
1000`den fazla	6	% 4
Toplam	150	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Lisansüstü tezlerin örneklem büyüklüğüne bakıldığı zaman 1`inin (%0,6) 1-10 arası kişiden, 6 tanesinin (%4) 11-30 arası kişiden, 22 tanesinin (%14,6) 31-100 arası kişiden, 51 tanesinin (%34) 101-300 arası kişiden, 64 tanesinin (% 42,6) 301-1000 arası kişiden, 6 tanesinin (%4) 1000 üzeri kişiden oluştuğu görülmektedir.

4.1.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi olan “2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin örneklem gruplarına göre dağılımı nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu kapsamda Tablo 4.11'de 2014- 2024

yılları arasında sınav kaygısına yönelik lisansüstü tezlerin örneklem gruplarına göre dağılımları yer almaktadır.

Tablo 4.11: Örneklem Gruplarına Göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Örneklem Grubu	<i>f</i>	%
İlköğretim 1.kademe	2	1,1
İlköğretim 2.kademe	47	26,7
Ortaöğretim	78	44,3
Önlisans	3	1,7
Lisans	31	17,6
Lisansüstü	6	3,4
Yetişkin	5	2,8
Veli	4	2,2
Toplam	176	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.11'e bakıldığı zaman lisansüstü tezlerin 2 tanesinin(%1,1) ilköğretim 1.kademe öğrencileri, 47 tanesinin (26,7) ilköğretim 2.kademe öğrencileri, 78 tanesinin(% 44,3) ortaöğretim öğrencileri, 3 tanesinin (%1,7) önlisans öğrencileri, 31 tanesinin (%17,6) lisans öğrencileri, 6 tanesinin(%3,4) lisansüstü öğrencileri, 5 tanesinin(%2,8) yetişkin, 4 tanesinin(%2,2) veli örneklem grubuna göre yazıldığı görülmektedir. Örneklem gruplarının frekansının tez sayılarının frekansını geçtiği görülmektedir. Çünkü bazı çalışmalarda birden fazla örneklem grubu ile çalışma yürütülmüştür. En fazla ortaöğretim grubu ile çalışıldığı görülmektedir.

4.1.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın onuncu alt problemi olan “2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin kullanılan veri toplama araçlarına göre dağılımı nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu kapsamda Tablo 4.12'de 2014-2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik lisansüstü tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımları yer almaktadır.

Tablo 4.12: Veri Toplama Araçlarına Göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Veri Toplama Araçları	<i>f</i>	%
Anket/Ölçek	149	93,7
Görüşme Formu	7	4,4
Tutum Algı Yetenek Başarı Testleri	3	1,8
Toplam	159	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.12’de görüldüğü gibi lisansüstü tezlerde kullanılan veri toplama araçlarının 149 tanesinin (% 93,7) anket/ ölçek olduğu, 3 tanesinin (%1,8) tutum – algı-yetenek- başarı testleri olduğu, 7 tanesinin (% 4,4) görüşme formu olduğu görülmektedir. Toplam veri toplama araçları sayısı, tez sayısını geçmiştir çünkü bir tezde birden çok veri toplama aracı kullanıldığı görülmüştür.

4.1.11. On birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın on birinci alt problemi olan “2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin kullanılan veri analiz yöntemlerine göre dağılımı nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu kapsamda Tablo 4.13’de ve Tablo 4.14’de 2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik lisansüstü tezlerin veri analiz yöntemlerine göre dağılımları yer almaktadır. Tablolara bakıldığında toplam veri analiz yöntemi sayısının toplam tez sayısını geçtiği görülmektedir çünkü bir tezde birden fazla nicel veri analizi yöntemi kullanılmıştır.

Tablo 4.13: Nicel Veri Analiz Yöntemlerinin Dağılımı

Nicel veri analiz yöntemleri	<i>f</i>	%
Frekans/yüzde	89	20,1
ANOVA	76	17,2
T-testi	70	15,8
Ortalama/standart sapma	63	14,2
Korelasyon	52	11,7
Non-Parametrik Testler	43	9,7
Regresyon	33	7,4
Faktör Analizi	5	1,1
Grafik gösterim	3	0,6
Yapısal Eşitlik Modeli	3	0,6
ANCOVA	2	0,4
MANOVA	2	0,4
Toplam	441	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.13’e bakıldığı zaman sınav kaygısı konusunda yapılan nicel veri analiz yöntemlerinden frekans/yüzde gösteriminden 89 tane (% 20,1), ortalama/standart sapma yönteminden 63 tane (% 14,2), grafik gösteriminden 3 tane (%0,6), korelasyon testinden 52 tane (% 11,7), t-testinden 70 tane (%15,8), ANOVA testinden 76 tane (%17,2), ANCOVA testinden 2 tane (%0,4), MANOVA testinden 2 tane (%0,4), Faktör Analizinden 5 tane (%1,1), Regresyon yönteminden 33 tane (%7,4), Non-Parametrik Testlerden 43 tane (%9,7), Yapısal Eşitlik Modelinden 3

tane (%0,6) kullanıldığı görülmektedir. En fazla kullanılan veri analiz yöntemi frekans/yüzde gösterimidir.

Tablo 4.14: Nitel Veri Analiz Yöntemlerinin Dağılımı

Nitel Analiz Yöntemleri	<i>f</i>	%
Betimsel Analiz	2	28,5
İçerik Analizi	5	71,5
Toplam	7	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.14'e bakıldığı zaman lisansüstü tezlerin nitel analiz yöntemlerinden 2 tanesinin (% 28,5) betimsel analiz yöntemine göre, 5 tanesinin (%71,5) içerik analiz yöntemine göre yazıldığı görülmektedir.

4.2. Yıllara Göre Değişim Tabloları

Tablolarda 2014- 2024 yılları arasında sınav kaygısına yönelik lisansüstü tezlerin tema, tez türü, yılı, yapıldığı üniversite, enstitü, araştırma yöntemi-deseni, örneklem büyüklüğü, örneklem grubu, veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri ve yazım dillerinin yıllara göre değişimleri yer almaktadır.

Tablo 4.15: Yazım Dili Açısından Yıllara Göre Değişimi

Diline Göre Yazılan Tezler	2014-2016		2017-2020		2021-2024		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Türkçe	23	95,8	67	93	52	96,2	142	94,6
İngilizce	1	4,2	5	7	2	3,8	8	5,4
Toplam	24	100	72	100	54	100	150	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.15'e bakıldığı zaman Türkçe yazılan lisansüstü tezlerin 23 tanesinin (%95,8) 2014-2016 yılları arasında, 67 tanesinin (%93) 2017-2020 yılları arasında, 52 tanesinin (%96,2) 2021-2024 yılları arasında yazıldığı görülmektedir.

İngilizce yazılan lisansüstü tezlerin 1 tanesinin (%4,2) 2014-2016 yılları arasında, 5 tanesinin (%7) 2017-2020 yılları arasında, 2 tanesinin (%3,8) 2021-2024 yılları arasında yazıldığı görülmektedir.

Tablo 4.16: Temaların Yıllara Göre Değişimi

Tema	2014-2016		2017-2020		2021-2024		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Akademik başarı	7	30,4	9	13,2	4	6,7	20	13,3
Destek ve psikoeğitim programları	2	8,6	7	10,2	15	25,4	24	16
Diğer	1	4,3	3	4,4	1	1,6	5	3,3
Psikolojik sağlamlık	-	-	15	22	8	13,5	23	15,3
Ebeveyn tutumları	5	21,7	11	16,1	5	8,4	21	14
Sağlık ve beslenme	2	8,6	3	4,4	7	11,8	12	8
Kişilik özellikleri	2	8,6	8	11,7	5	8,4	15	10
Motivasyon	2	8,6	4	5,8	3	5	9	6
Ruhsal hastalıklar	1	4,3	6	8,8	7	11,8	14	9,3
Beden eğitimi ve spor	1	4,3	2	2,9	4	6,7	7	4,6
Toplam	23	100	68	100	59	100	150	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.16'ya bakıldığı zaman tez temalarının yıllara göre dağılımı görülmektedir. Akademik başarı teması ile ilgili olarak 2014-2016 yılları arasında 7 tane (%30,4), 2017-2020 yılları arasında 9 tane (%13,2), 2021-2024 yılları arasında 4 tane (%6,7) tezin yazıldığı görülmektedir.

Destek ve psikoeğitim programları teması ile ilgili olarak 2014-2016 yılları arasında 2 tane (%8,6), 2017-2020 yılları arasında 7 tane (%10,2), 2021-2024 yılları arasında 15 tane (%25,4) tezin yazıldığı görülmektedir.

Diğer teması ile ilgili olarak 2014-2016 yılları arasında 1 tane (%4,3), 2017-2020 yılları arasında 3 tane (%4,4), 2021-2024 yılları arasında 1 tane (%1,6) tezin yazıldığı görülmektedir.

Psikolojik sağlamlık teması ile ilgili olarak 2014-2016 yılları arasında hiç tez yazılmadığı, 2017-2020 yılları arasında 15 tane (%22), 2021-2024 yılları arasında 8 tane (%13,5) tezin yazıldığı görülmektedir.

Ebeveyn tutumları teması ile ilgili olarak 2014-2016 yılları arasında 5 tane (%21,7), 2017-2020 yılları arasında 11 tane (%16,1), 2021-2024 yılları arasında 5 tane (%8,4) tezin yazıldığı görülmektedir.

Sağlık ve beslenme teması ile ilgili olarak 2014-2016 yılları arasında 2 tane (%8,6), 2017-2020 yılları arasında 3 tane (%4,4), 2021-2024 yılları arasında 7 tane (%11,8) tezin yazıldığı görülmektedir.

Kişilik özellikleri teması ile ilgili olarak 2014-2016 yılları arasında 2 tane (%8,6), 2017-2020 yılları arasında 8 tane (%11,7), 2021-2024 yılları arasında 5 tane (%8,4) tezin yazıldığı görülmektedir

Motivasyon teması ile ilgili olarak 2014-2016 yılları arasında 2 tane (%8,6), 2017-2020 yılları arasında 4 tane (%5,8), 2021-2024 yılları arasında 3 tane (%5) tezin yazıldığı görülmektedir

Ruhsal hastalıklar teması ile ilgili olarak 2014-2016 yılları arasında 1 tane (%4,3), 2017-2020 yılları arasında 6 tane (%8,8), 2021-2024 yılları arasında 7 tane (%11,8) tezin yazıldığı görülmektedir

Beden eğitimi ve spor teması ile ilgili olarak 2014-2016 yılları arasında 1 tane (%4,3), 2017-2020 yılları arasında 2 tane (%2,9), 2021-2024 yılları arasında 4 tane (%6,7) tezin yazıldığı görülmektedir.

Tablo 4.16'ya bakıldığı zaman en çok temanın 2017-2020 yılları arasında (68) yazıldığı, en az temanın ise 2014-2016 yılları arasında (%23) işlendiği görülmektedir. 2021-2023 yılları arasında ise 59 tane temanın tezlerde işlendiği görülmektedir. En çok işlenen 3 tema sırasıyla şöyledir; destek ve psikoeğitim programları teması, Psikolojik sağlamlık teması, Ebeveyn tutumları temasıdır.

Tablo 4.17: Tez Türlerinin Yıllara Göre Değişimi

Tezin Türü	2014-2016		2017-2020		2021-2024		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Doktora Tezi	3	13	1	1,4	3	5	7	4,6
Tıpta Uzmanlık Tezi	-	-	-	-	1	1,6	1	0,6
Yüksek Lisans Tezi	20	86,9	67	98,5	55	93,2	142	94,6
Toplam	23	100	68	100	59	100	150	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.17'ye bakıldığı zaman 2014-2016 yılları arasında sınav kaygısı ile ilgili 3 tane (%13), 2017-2020 yılları arasında 1 tane (%1,4), 2021-2024 yılları arasında 3 tane (%5) doktora tezi yazıldığı görülmektedir. 2014-2020 yılları arasında hiç tıpta uzmanlık tezi yazılmamakla beraber 2021-2024 yılları arasında 1 tane (%1,6) sınav kaygısı ile ilgili yazıldığı görülmektedir. Sınav kaygısı ile ilgili 2014-2016 yılları arasında 20 tane (%86,9), 2017-2020 yılları arasında 67 tane (%98,5), 2021-2024 yılları arasında 55 tane (%93,2) yüksek lisans tezi yazıldığı görülmektedir.

Çalışmalarda ağırlıklı olarak yüksek lisans tezi yazıldığı görülmektedir. En çok yüksek lisans tezinin 2017-2020 yılları arasında, en çok doktora tezinin ise 2014-2016 yılları ve 2021-2024 yılları arasında yazıldığı görülmektedir.

Tablo 4.18: Üniversitelerin Yıllara Göre Değişimi

Tezin Yapıldığı Üniversite	2014-2016		2017-2020		2021-2024		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Üsküdar Üniversitesi	2	8,6	10	14,7	3	5	15	% 10
İstanbul Gelişim Üniversitesi	-	-	4	5,8	6	10,1	10	% 6,6
Çağ Üniversitesi	1	4,3	4	5,8	2	3,3	7	% 4,6
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	4,3	1	1,4	4	6,7	6	% 4
İstanbul Aydın Üniversitesi	2	8,6	1	1,4	2	3,3	5	% 3,3
Haliç Üniversitesi	2	8,6	2	2,9	1	1,6	5	% 3,3
Başkent Üniversitesi	-	-	1	1,4	3	5	4	% 2,6
Bahçeşehir Üniversitesi	-	-	2	2,9	2	3,3	4	% 2,6
Beykent Üniversitesi	2	8,6	2	2,9	-	-	4	% 2,6
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	-	-	2	2,9	2	3,3	4	% 2,6
Gaziantep Üniversitesi	1	4,3	1	1,4	2	3,3	4	% 2,6
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	1	4,3	1	1,4	2	3,3	4	% 2,6
Fırat Üniversitesi	-	-	2	2,9	1	1,6	3	% 1,9
Gazi Üniversitesi	1	4,3	2	2,9	-	-	3	% 1,9
İstanbul Nişantaşı Üniversitesi	2	8,6	-	-	1	1,6	3	% 1,9
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	-	-	3	4,4	-	-	3	% 1,9
Necmettin Erbakan Üniversitesi	-	-	3	4,4	-	-	3	% 1,9
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	-	-	-	-	2	3,3	2	% 1,3
Bursa Uludağ Üniversitesi	-	-	2	2,9	-	-	2	% 1,3
Çukurova Üniversitesi	-	-	2	2,9	-	-	2	% 1,3
Dokuz Eylül Üniversitesi	-	-	2	2,9	-	-	2	% 1,3
Gazi Osman Paşa Üniversitesi	-	-	2	2,9	-	-	2	% 1,3
İnönü Üniversitesi	1	4,3	1	1,4	-	-	2	% 1,3
İstanbul Kent Üniversitesi	-	-	-	-	2	3,3	2	% 1,3
İstanbul Okan Üniversitesi	-	-	-	-	2	3,3	2	% 1,3
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1	4,3	1	1,4	-	-	2	% 1,3
Pamukkale Üniversitesi	-	-	1	1,4	1	1,6	2	% 1,3
Toros Üniversitesi	-	-	2	2,9	-	-	2	% 1,3
Trabzon Üniversitesi	-	-	1	1,4	1	1,6	2	% 1,3
Yeditepe Üniversitesi	1	4,3	1	1,4	-	-	2	% 1,3
Toplam	23	100	68	100	59	100	150	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.18, 2014-2024 yılları arasında Türkiye'deki çeşitli üniversitelerde sınav kaygısı üzerine yapılan lisansüstü tezlerin dağılımını göstermektedir. Üsküdar Üniversitesi, toplam 15 teze en fazla tezin yapıldığı üniversite olarak öne

çıkılmaktadır ve tüm tezlerin %10'unu oluşturmaktadır. İstanbul Gelişim Üniversitesi ise 10 teze ikinci sırada yer almakta olup, %6,6'lık bir paya sahiptir. Bunu 7 teze Çağ Üniversitesi (%4,6) ve 6 teze Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi (%4) takip etmektedir.

Çalışmaların yıllara göre dağılımında, 2017-2020 yılları arasında en yoğun çalışma döneminin yaşandığı ve bu dönemde toplam 68 tez (%45,3) yazıldığı görülmektedir. 2014-2016 yılları arasında 23 tez (%15,3) yapılırken, 2021-2024 yılları arasında 59 tez (%39,3) tamamlanmıştır.

Genel olarak, en çok tez yapılan üniversitelerin çoğunlukla özel üniversiteler olduğu ve tezlerin büyük bir kısmının 2017-2020 yılları arasında yoğunlaştığı dikkat çekmektedir. Bu bulgular, sınav kaygısı konusundaki akademik ilgiyi ve çalışmanın kapsamını ortaya koymaktadır.

Tablo 4.19: Enstitülerin Yıllara Göre Değişimi

Tezin Yapıldığı Enstitü	2014-2016		2017-2020		2021-2024		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Eğitim bilimleri enstitüsü	6	26	19	27,9	9	15,5	34	% 22,5
Fen bilimleri enstitüsü	2	8,6	-		2	3,4	4	% 2,6
Lisansüstü eğitim enstitüsü	-		6	8,8	28	48,2	34	% 22,5
Sağlık bilimleri enstitüsü	2	8,6	5	7,3	7	12	14	% 8,6
Sosyal bilimler enstitüsü	13	56,5	38	55,8	12	20,6	63	% 43
Tıp fakültesi					1	1,7	1	% 0,6
Toplam	23	100	68	100	59	100	150	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.19'a bakıldığı zaman sınav kaygısı konusunda eğitim bilimleri enstitülerinde 2014-2016 yılları arasında 6 tane (%26), 2017-2020 yılları arasında 19 tane (%27,9), 2021-2024 yılları arasında 9 tane (%15,5) tez yazıldığı görülmektedir. Fen bilimleri enstitülerinde 2014-2016 yılları arasında 2 tane (%8,6) tez yazıldığı, 2017-2020 yılları arasında hiç tez yazılmadığı, 2021-2024 yılları arasında 2 tane (%3,4) tez yazıldığı görülmektedir. Lisansüstü eğitim enstitülerinde 2014-2016 yılları arasında sınav kaygısı konusunda hiç tez yazılmadığı, 2017-2020 yılları arasında 6 tane (%8,8), 2021-2024 yılları arasında 28 tane (%48,2) tez yazıldığı görülmektedir. Sağlık bilimleri enstitülerinde 2014-2016 yılları arasında sınav kaygısı konusunda 2 tane (%8,6), 2017-2020 yılları arasında 5 tane (%7,3),

2021-2024 yılları arasında 7 tane (%12) tez yazıldığı görülmektedir. Sosyal bilimler enstitülerinde 2014-2016 yılları arasında sınav kaygısı konusunda 13 tane (%56,5), 2017-2020 yılları arasında 38 tane (%55,8), 2021-2024 yılları arasında 12 tane (%20,6) tez yazıldığı görülmektedir. Tıp fakültesinde 2014-2020 yılları arasında sınav kaygısı konusunda hiç tez yazılmadığı ancak 2021-2024 yılları arasında 1 tane (%1,7) tez yazıldığı görülmektedir.

Tablo 4.20: Araştırma Yöntemlerinin Yıllara Göre Değişimi

Araştırma yöntemleri	2014-2016		2017-2020		2021-2024		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Nicel araştırma	17	65,3	58	74,3	36	69,2	111	71,1
Nitel araştırma	3	11,5	2	2,5	3	5,7	8	5,1
Karma araştırma	3	11,5	2	2,5	2	3,8	7	4,4
Belirtilmemiş	3	11,5	16	20,5	11	21,1	30	19,2
Toplam	26	100	78	100	52	100	156	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.20'ye bakıldığı zaman sınav kaygısı konusunda yapılan nicel araştırmalardan 17 tanesi (%65,3), 2014-2016 yılları arasında, 58 tanesinin (%74,3), 2017-2020 yılları arasında, 36 tanesinin (%69,2), 2021-2024 yılları arasında yazıldığı görülmektedir. En çok nicel araştırma 2017-2020 yılları arasında (%58), en az nicel çalışma 2014-2016 yılları arasında (%17) yapıldığı görülmektedir. Sınav kaygısı konusunda yapılan nitel araştırmaların 3 tanesinin (%11,5) 2014-2016 yılları arasında, 2 tanesinin (%2,5) 2017-2020 yılları arasında, 3 tanesinin (%5,7) 2021-2024 yılları arasında yazıldığı görülmektedir. Bu konuda yapılan karma araştırmaların 3 tanesinin (%11,5) 2014-2016 yılları arasında, 2 tanesinin (%2,5) 2017-2020 yılları arasında, 2 tanesinin (%3,8) 2021-2024 yılları arasında yazıldığı görülmektedir. Türü belirtilmemiş araştırmaların 3 tanesinin (%11,5) 2014-2016 yılları arasında, 16 tanesinin (%20,5) 2017-2020 yılları arasında, 11 tanesinin (%21,1) 2021-2024 yılları arasında yazıldığı görülmektedir.

Tablo 4.21: Araştırma Desenlerinin Yıllara Göre Değişimi

Araştırma Desenleri	2014-2016		2017-2020		2021-2024		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Deneysel (Gerçek Deneysel)	1	4,3	5	7,3	5	8,4	11	7,3
Deneysel (yarı deneysel)	1	4,3	-	-	6	10,1	7	4,6
Deneysel Olmayan (Betimsel Tarama)	2	8,6	6	8,8	8	13,5	16	10,6
Deneysel Olmayan (İlişkisel Tarama)	13	56,5	41	60,2	23	38,9	77	51,3
Deneysel Olmayan (Nedensel Karşılaştırmalı)	-	-	-	-	1	1,6	1	0,6
Nitel Araştırma (olgu bilim)	-	-	-	-	1	1,6	1	0,6
Karma-açıklayıcı	1	4,3	1	1,4	2	3,2	4	2,6
Karma-keşfedici	1	4,3	-	-	-	-	1	0,6
Karma-çeşitleme	1	4,3	1	1,4	-	-	2	1,3
Belirtilmemiş	3	13	14	20,5	13	22	30	20
Toplam	23	100	68	100	59	100	150	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.21'e bakıldığı zaman gerçek deneysel desende 2014-2016 yılları arasında bir tane (%4,3), 2017-2020 yılları arasında 5 tane (%7,3), 2021-2024 yılları arasında 5 tane (%8,4) çalışma yapıldığı görülmektedir. Yarı deneysel desende ise 2014-2016 yılları arasında bir tane (%4,3), 2021-2024 yılları arasında 6 tane (%10,1) çalışma yapıldığı görülmektedir. Betimsel tarama deseninde 2014-2016 yılları arasında 2 tane (%8,6), 2017-2020 yılları arasında 6 tane (%8,8), 2021-2024 yılları arasında 8 tane (%13,5) çalışma yapıldığı görülmektedir. İlişkisel tarama deseninde 2014-2016 yılları arasında 13 tane (%56,5), 2017-2020 yılları arasında 41 tane (%60,2), 2021-2024 yılları arasında 23 tane (%38,9) çalışma yapıldığı görülmektedir. Nedensel karşılaştırmalı desende 2021-2024 yılları arasında bir tane (%1,6) çalışma yapıldığı görülmektedir. Olgu bilim deseninde 2021-2024 yılları arasında bir tane (%1,6) çalışma yapıldığı görülmektedir. Karma açıklayıcı desende 2014-2016 yılları arasında bir tane (% 4,3), 2017-2020 yılları arasında bir tane (%1,4), 2021-2024 yıllar arasında iki tane (% 3,2) çalışma yapıldığı görülmektedir. Karma keşfedici desende 2014-2016 yılları arasında bir tane (%4,3) çalışma yapıldığı görülmektedir. Karma çeşitleme deseninde 2014-2016 yılları arasında bir tane (%4,3), 2017-2020 yılları arasında bir tane (%1,4) çalışma yapıldığı görülmektedir.

Tablo 4.22: Örneklem Büyüklüklerinin Yıllara Göre Değişimi

Örneklem Büyüklüğü	2014-2016		2017-2020		2021-2024		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
1-10 arası	-	-	1	1,3	-	-	1	% 0,6
11-30 arası	-	-	3	4,1	3	5,4	6	% 4
31-100 arası	8	34,7	6	8,3	8	14,5	22	% 14,6
101-300 arası	6	26	28	38,8	17	30,9	51	% 34
301-1000 arası	9	39,1	31	43	24	43,6	64	% 42,6
1000`den fazla	-	-	3	4,1	3	41,8	6	% 4
Toplam	23	100	72	100	55	100	150	% 100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.22'ye bakıldığı zaman sınav kaygısı konusunda 1-10 kişi arası yapılan çalışmaların 1 tanesinin (%1,3) 2017-2020 yılları arası yapıldığı diğer yıllarda bu örneklem büyüklüğünde herhangi bir çalışma yapılmadığı görülmektedir. 11-30 kişi arası yapılan çalışmaların 3 tanesinin (%4,1) 2017-2020 yılları arasında, 3 tanesinin (%5,4) 2021-2024 yılları arasında yapıldığı, 2014-2016 yılları arasında ise bu örneklem büyüklüğünde bir çalışmanın yapılmadığı görülmektedir. 31-100 kişi arası yapılan çalışmaların 8 tanesinin (%34,7) 2014-2016 yılları arasında, 6 tanesinin (% 8,3) 2017-2020 yılları arasında, 8 tanesinin (%14,5) 2021-2024 yılları arasında yapıldığı görülmektedir. 101-300 kişi arası yapılan çalışmaların 6 tanesinin (%26) 2014-2016 yılları arasında, 28 tanesinin (%38,8) 2017-2020 yılları arasında, 17 tanesinin (%30,9) 2021-2024 yılları arasında yapıldığı görülmektedir. 301-1000 kişi arası yapılan çalışmaların 9 tanesinin (%39,1) 2014-2016 yılları arasında, 31 tanesinin (%43) 2017-2020 yılları arasında, 24 tanesinin (%43,6) 2021-2024 yılları arası yapıldığı görülmektedir.

1000 kişiden fazla kişiyle yapılan çalışmaların 3 tanesi (%4,1) 2017-2020 yılları arasında, 3 tanesinin (%41,8) 2021-2024 yılları arasında yapıldığı 2014-2016 yılları arasında bu örneklem büyüklüğünde bir çalışmanın yapılmadığı görülmektedir.

Tablo 4.23: Örneklem Gruplarının Yıllara Göre Değişimi

Örneklem Grubu	2014-2016		2017-2020		2021-2024		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
İlköğretim 1.kademe	-	-	1	1,2	1	1,3	2	1,1
İlköğretim 2.kademe	7	31,8	24	29,2	16	22,2	47	26,7
Ortaöğretim	13	59	36	43,9	29	40,2	78	44,3
Önlisans	-	-	1	1,2	2	2,7	3	1,7
Lisans	2	9	15	18,2	14	19,4	31	17,6
Lisansüstü	-	-	3	3,6	3	4,1	6	3,4
Yetişkin	-	-	1	1,2	4	5,5	5	2,8
Veli	-	-	1	1,2	3	4,1	4	2,2
Toplam	22	100	82	100	72	100	176	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.23'ye bakıldığı zaman ilköğretim 1.kademe örneklem grubu ile 2014-2016 yılları arasında bir çalışmanın yapılmadığı, 2017-2020 yılları arasında 1 tane (%1,2), 2021-2024 yılları arasında 1 tane (%1,3) çalışmanın yapıldığı görülmektedir. İlköğretim 2.kademe örneklem grubu ile 2014-2016 yılları arasında 7 tane (%31,8), 2017-2020 yılları arasında 24 tane (%29,2), 2021-2024 yılları arasında 16 tane (%22,2) çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Ortaöğretim örneklem grubu ile 2014-2016 yılları arasında 13 tane (%59), 2017-2020 yılları arasında 36 tane (%43,9), 2021-2024 yılları arasında 29 tane (%40,2) çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Önlisans örneklem grubu ile 2014-2016 yılları arasında bir çalışmanın yapılmadığı, 2017-2020 yılları arasında 1 tane (%1,2), 2021-2024 yılları arasında 2 tane (%2,7) çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Lisans örneklem grubu ile 2014-2016 yılları arasında 2 tane (%9), 2017-2020 yılları arasında 15 tane (%18,2), 2021-2024 yılları arasında 14 tane (%19,4) çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Lisansüstü örneklem grubu ile 2014-2016 yılları arasında bir çalışmanın yapılmadığı, 2017-2020 yılları arasında 3 tane (%3,6), 2021-2024 yılları arasında 3 tane (%4,1) çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Yetişkin örneklem grubu ile 2014-2016 yılları arasında bir çalışmanın yapılmadığı, 2017-2020 yılları arasında 1 tane (%1,2), 2021-2024 yılları arasında 4 tane (%5,5) çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Veli örneklem grubu ile 2014-2016 yılları arasında bir çalışmanın yapılmadığı, 2017-2020 yılları arasında 1 tane (%1,2), 2021-2024 yılları arasında 3 tane (%4,1) çalışmanın yapıldığı görülmektedir.

Tablo 4.24: Veri Toplama Araçlarının Yıllara Göre Değişimi

Veri Toplama Araçları	2014-2016		2017-2020		2021-2024		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Anket/Ölçek	21	84	66	97	62	93,9	149	93,7
Tutum Algı Yetenek Başarı Testleri	2	8	-	-	1	1,5	3	1,8
Görüşme Formu	2	8	2	2,9	3	4,5	7	4,4
Toplam	25	100	68	100	66	100	159	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.24'e bakıldığı zaman çalışmalarda 2014-2016 yılları arasında 21 tane (%84), 2017-2020 yılları arasında 66 tane (%97), 2021-2024 yılları arasında 62 tane (%93,9) anket/ölçek kullanıldığı görülmektedir. 2014-2016 yılları arasında 2 tane (%8), 2021-2024 yılları arasında 1 tane (%1,5) tutum- algı –yetenek- başarı testleri kullanılmış, 2014-2016 yılları arasında yapılan çalışmalarda ise bu araçlardan hiç birinin kullanılmadığı görülmektedir. 2014-2016 yılları arasında 2 tane (%8), 2017-2020 yılları arasında 2 tane (%2,9), 2021-2024 yılları arasında 3 tane (%4,5) görüşme formu kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 4.25: Nicel Veri Analiz Yöntemlerinin Yıllara Göre Değişimi

Nicel veri analiz yöntemleri	2014-2016		2017-2020		2021-2024		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Frekans/yüzde	18	24	46	21,1	25	16,8	89	20,1
Ortalama/standart sapma	14	18,6	31	14,2	18	12,1	63	14,2
Grafik gösterim	2	2,6	1	0,4	-	-	3	0,6
Korelasyon	7	9,3	26	11,9	19	12,8	52	11,7
T-testi	13	17,3	36	16,5	21	14,1	70	15,8
ANOVA	7	9,3	35	16	34	22,9	76	17,2
ANCOVA	1	1,3	1	0,4	-	-	2	0,4
MANOVA	-	-	1	0,4	1	0,6	2	0,4
Faktör Analizi	-	-	4	1,8	1	0,6	5	1,1
Regresyon	5	6,6	17	7,7	11	7,4	33	7,4
Non-Parametrik Testler	8	10,6	18	8,2	17	11,4	43	9,7
Yapısal Eşitlik Modeli	-	-	2	0,9	1	0,6	3	0,6
Toplam	75	100	218	100	148	100	441	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.25'e bakıldığı zaman frekans /yüzde gösteriminde 2014- 2016 yılları arasında 18 tane (%24), 2017-2020 yılları arasında 46 tane (%21,1), 2021-

2024 yılları arasında 25 tane (%16,8) çalışma yapıldığı görülmektedir. Ortalama - standart sapma modelinde 2014 -2016 yılları arasında 14 tane (%18,6), 2017-2020 yılları arasında 31 tane (%14,2), 2021-2024 yılları arasında 18 tane (%12,1) çalışma yapıldığı görülmektedir. Grafik gösteriminde 2014-2016 yılları arasında 2 tane (%2,6), 2017-2020 yılları arasında bir tane (%0,4) çalışma yapıldığı görülmektedir. Korelasyon gösteriminin 2014-2016 yılları arasında 7 tane (%9,3), 2017 -2020 yılları arasında 26 tane (%11,9),2021-2024 yılları arasında 19 tane (%12,8) kullanıldığı görülmektedir. T -testinin 2014-2016 yılları arasında 13 tane (%17,3), 2017-2020 yılları arasında 36 tane (%16,5), 2021-2024 yılları arasında 21 tane (%14,1) kullanıldığı görülmektedir. ANOVA testinin 2014-2016 yılları arasında 7 tane (%9,3), 2017-2020 yılları arasında 35 tane (%16), 2021-2024 yılları arasında 34 tane (%22,9) kullanıldığı görülmektedir. ANCOVA testinin 2014-2016 yılları arasında bir tane (%1,3), 2017-2020 yılları arasında bir tane (%0,4) kullanıldığı görülmektedir. MANOVA testinin 2017-2020 yılları arasında bir tane (%0,4), 2021-2024 yılları arasında bir tane (%0,6) kullanıldığı görülmektedir.

Faktör analizinin 2017- 2020 yılları arasında 4 tane (%1,8), 2021-2024 yılları arasında bir tane (%0,6) kullanıldığı görülmektedir. Regresyon testinin 2014-2016 yılları arasında 5 tane (%6,6), 2017-2020 yılları arasında 17 tane (%7,7) 2021-2024 yılları arasında 11 tane (%7,4) kullanıldığı görülmektedir.

Non-parametrik testlerin 2014-2016 yılları arasında 8 tane (%10,6), 2017-2020 yılları arasında 18 tane (%8,2),2021-2024 yılları arasında 17 tane (%11,4) kullanıldığı görülmektedir. Yapısal eşitlik modelinin 2017-2020 yılları arasında iki tane (%0,9), 2021-2024 yılları arasında bir tane (%0,6) kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 4.26: Nitel Veri Analiz Yöntemlerinin Yıllara Göre Değişimi

Nitel Analiz yöntemleri	2014-2016		2017-2020		2021-2024		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Betimsel Analiz	2	66,6	-	-	-	-	2	28,5
İçerik Analizi	1	33,4	2	100	2	100	5	71,5
Toplam	3	100	2	100	2	100	7	100

Tablo 4.26'ya bakıldığı zaman lisansüstü tezlerin nitel analiz yöntemlerinden betimsel analiz yöntemlerin 2 tanesi (%66,6) 2014-2016 yılları arasında kullanıldığı, diğer yıllarda ise bu analiz yönteminin kullanılmadığı görülmektedir. Lisansüstü tezlerin nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi

yöntemine göre 2014-2016 yılları arasında 1 tane (%33,4) , 2017-2020 yılları arasında 2 tane (%100), 2021-2024 yılları arasında 2 tane (%100) çalışma yapıldığı görülmektedir

SONUÇ

Tartışma ve Sonuç

Bu bölümde, araştırma bulguları değerlendirildikten sonra, elde edilen sonuçlar benzer ve farklı çalışmalardan elde edilen bulgularla karşılaştırılmış ve tartışılmıştır. Araştırmanın sonuçları mevcut literatürle ilişkilendirilmiş ve bu sonuçların anlamı üzerine durulmuştur.

Bu araştırmada sınav kaygısı ile ilgili yapılan çalışmaların doğasını daha detaylı anlamak amacıyla nitel araştırma yöntemi benimsenerek 2014-2024 yılları arasında sınav kaygısı konusunda yapılmış lisansüstü tezler çeşitli değişkenler(temalar, tez türleri, yazım yılları, araştırmanın yapıldığı üniversiteler, araştırmanın yapıldığı enstitüler, araştırma yöntemleri ve desenleri, örneklem büyüklükleri, örneklem grupları, veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri ve yazım dilleri) açısından analiz edilerek doküman incelemesi yapılmış ve bir meta değerlendirme çalışması ortaya konmuştur.

2014-2016, 2017-2020 ve 2021-2024 yılları arasında yazılan tezlerin gösterdiği değişimler araştırmanın bulgular kısmına eklenmiştir. Bu analiz, zaman içinde sınav kaygısı konusundaki tezlerin içeriksel ve metodolojik olarak nasıl bir evrim gösterdiğini veya farklılaştığını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

2014-2024 yılları arasında sınav kaygısı üzerine yazılan lisansüstü tezlerin dil dağılımları incelenmiş. Türkçe olarak yazılan tezlerin sayısı 142 (%94,6) iken, İngilizce olarak yazılan tezlerin sayısı 8 (%5,4) olarak belirtilmiştir. Türkçe yazılan tezlerin oranı (%94,6) oldukça yüksekken, İngilizce yazılan tezlerin oranı (%5,4) oldukça düşüktür. Bu durum, Türk üniversitelerinde genellikle lisansüstü tezlerin ana dilde yazıldığını ve İngilizce olarak yazılan tezlerin azınlıkta kaldığını göstermektedir. Başka herhangi bir dilde tez yazılmadığı görülmektedir. İngilizcenin dünya dili olması nedeniyle araştırmacılar Türkçe dışında sadece İngilizce olarak tezlerini yazmışlardır.

Ceylan (2024), sosyal hizmet konulu tezleri incelediği çalışmasında Sosyal Hizmet Anabilim Dalında hazırlanan 1276 tezin 18'inin İngilizce hazırlandığını ve

başka bir dilde hazırlanan tezin bulunmadığını tespit etmiştir. Tezlerin yazım dili açısından ele alındığında ulaşılan sonuçların örtüştüğü görülmektedir.

Zengin ve Serdaroğlu'nun (2020) yaptığı ve sosyal medya pazarlaması konusundaki lisansüstü tezleri inceledikleri çalışmalarında, bu konuda yazılan 118 tezin 18 tanesinin İngilizce olarak yazıldığını tespit etmişlerdir. İki çalışmanın da sonuçlarının benzer olduğu görülmektedir.

Yakar, Demir ve İğde (2022) tarafından yapılan ve eğitim bilimleri alanında 2005-2020 yılları arasında yürütülen lisansüstü çalışmaları inceledikleri çalışmalarında bu alanda yazılan tezlerin büyük çoğunluğunun (% 94) Türkçe olarak yazıldığını tespit etmişlerdir. Tezlerin yazım dili açısından ulaşılan sonuçlara bakıldığında sonuçların tutarlı olduğu görülmektedir.

Ulaşılan verilere göre, 2014-2024 yılları arasında sınav kaygısı konusunda yazılan 150 lisansüstü tezin temalarının çeşitliliği ve yoğunlaşma alanları değerlendirilmiştir. İlgili tabloya göre, temalar şu şekilde dağılmıştır:

- Akademik Başarı: % 13,3 (20 tez)
- Destek ve Psikoeğitim Programları: % 16 (24 tez)
- Diğer Temalar: % 3,3 (5 tez)
- Psikolojik Sağlamlık: % 15,3 (23 tez)
- Ebeveyn Tutumları: % 14 (21 tez)
- Sağlık ve Beslenme: % 8 (12 tez)
- Kişilik Özellikleri: % 10 (15 tez)
- Motivasyon: % 6 (9 tez)
- Ruhsal Hastalıklar: % 9,3 (14 tez)
- Beden Eğitimi ve Spor: % 4,6 (7 tez)

İncelenen tezlerde destek ve psikoeğitim programları temasının ağırlıklı olarak işlendiği görülmektedir. Bunu sırasıyla psikolojik sağlamlık ve ebeveyn tutumları temaları takip etmektedir. Özellikle sınav kaygısına yönelik olarak çare bulmaya ve sınav kaygısını azaltmaya yönelik çalışmaların ağırlık teşkil ettiği

yorumunda bulunulabilir aynı şekilde sınav kaygısına sebep olan değişkenlerin ortaya konması araştırmacılar tarafından çalışılmaya değer konuların başını çekmektedir.

Özdağ (2021) lise öğrencilerinin sınav kaygısına etkilerini incelemek amacıyla bilişsel davranışçı terapi ve çözüm odaklı kısa süreli terapiyi karşılaştırarak her ikisinin de sınav kaygısını azaltmada etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Sezer (2009) müzik ile terapinin sınav kaygısını azaltma düzeyini incelediği deneysel çalışmasında müziğin sınav kaygısını azaltıcı etkisinin bulunduğunu tespit etmiştir. Araştırmacılar tarafından çare bulucu konular seçildiği ve çalışıldığı görülmektedir.

En az çalışılan temanın ise diğer (teknoloji ile ilgisi, Türkçe uyarlama çalışması, karşılaştırma) oldu görülmektedir. En çok temanın 2017-2020 yılları arasında çalışıldığı görülmektedir (68 tane). Özellikle ortaöğretim kademesinde üniversite sınavı sisteminde değişikliğe gidilmesi ve yeni sistemin öğrenciler tarafından bilinmezlikle dolu olması nedeniyle sınav kaygısı konusunda daha fazla konuda araştırma yapılmak istenmiş olabilir.

2014-2024 yılları arasında bakıldığı zaman en fazla yapılan çalışmanın yüksek lisans tezi olduğu görülmektedir. Uzmanlık tezinin ise bu yıllar arasında sadece sınav kaygısı konusunda bir adet yazıldığı görülmektedir. Ülkemizde yüksek lisans programlarının doktora programlarına göre daha fazla olduğu bilinmektedir. Türkiye Cumhuriyeti'ndeki aktif doktora programlarının sayısı 11.747, yüksek lisans programlarının sayısı ise 16.662'dir (YÖK 2024). Yüksek lisans programlarının sayısının çok olması nedeniyle en fazla çalışmanın da yüksek lisans tezi olarak yapıldığı yorumu yapılabilir.

Lisansüstü tezlerin yıllara göre yazılma sayılarına baktığımız zaman en fazla tezin 2019 yılında yazıldığı daha sonra ise ikinci olarak 2022 yılında yazıldığı görülmektedir. Son yıllarda ise bu konudaki çalışmaların istikrarlı bir şekilde devam ettiği görülmektedir. Sınav sistemlerindeki değişiklikler, pandemi dönemi ve eğitim sistemindeki düzenlemeler bu konudaki çalışmaları gerekli kılmaktadır.

Önal ve Maden'in (2021) Türkçe eğitimi ile ilgili 2015-2019 yılları arasında yazılan lisansüstü tezleri inceledikleri çalışmalarında, Atmaca'nın (2024) ilköğretim geometri öğretiminde materyal kullanımını ile ilgili Türkiye'de yapılan lisansüstü tezleri incelediği çalışmasında, Öz'ün (2024) sosyal bilgiler eğitiminde öğretmen görüşleri üzerine nitel yaklaşımla yapılan lisansüstü tezleri incelediği çalışmasında, Avcı ve Güven'in (2022) Program geliştirme alanında Türkiye'de yapılan lisansüstü tezleri inceledikleri çalışmalarında, Karakuş'un(2020) Türkiye'deki sosyal bilgiler eğitiminde kavramlar konusunda yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerini incelediği çalışmasında en fazla tezin yazıldığı yılın 2019 yılı olduğunu bulmuşlardır. Bu bilgiler ışığında sonuçların literatür ile uyumlu olduğu ve en çok tezin 2019 yılında yazıldığı söylenebilir.

Araştırmalarda en fazla sınav kaygısı konusunda çalışma yapan üniversitenin Üsküdar üniversitesi olduğu görülmektedir. Bu konuda değişik senelerde 15 adet çalışma yapılarak bu alanda yapılan çalışmalara destek verildiği görülmektedir. Çeşitli konularda yapılan araştırmalarda Üsküdar Üniversitesi'nin en fazla çalışma yapılan üniversite olduğu ile ilgili verilere rastlamak mümkündür. Özellikle Kurtoğlu'nun (2022) internet bağımlılığı konusundaki lisansüstü tezlerin incelenmesi konulu çalışmasında da bu konudaki en fazla araştırmayı yapan üniversitenin Üsküdar Üniversitesi olduğu yönünde analizleri mevcuttur.

Üsküdar Üniversitesi'nin eğitim konularında son yıllarda bu tür çalışmaları yoğun olarak yaptığı yorumu yapılabilir. Üsküdar Üniversitesi'nde sınav kaygısındaki çalışmaların en çok yapıldığı yıl 2017-2020 yılları arasındadır. Bu yıllar arasında 10 adet çalışma yapılmıştır.

Üsküdar Üniversitesi'ni sınav kaygısı konusunda yapılan araştırmalarla ikinci olarak İstanbul Gelişim Üniversitesi izlemektedir. Çağ Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Haliç Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Bahçeşehir Üniversitesi, Beykent Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi bu konuda yapılan çalışmalarla Üsküdar Üniversitesi ve İstanbul gelişim Üniversitesi'ni izlemektedir.

Tezin yazıldığı enstitülere bakıldığı vakit en fazla sınav kaygısı konusundaki tezin sosyal bilimler enstitüsünde yazıldığı göze çarpmaktadır. Sosyal bilimler

enstitüsünü eğitim bilimleri ve lisansüstü eğitim enstitüsü izlemektedir. Sağlık bilimleri enstitüsü ve tıp fakültesi bu konudaki araştırmalara sınırlı sayıda yer vermiştir. Özellikle sınav kaygısının eğitim ve akademik gelişim konuları ile yakından ilgili olması nedeniyle sağlık enstitüleri ve fen bilimleri enstitülerinde bu konuya ağırlık verilmediği yorumu yapılabilir.

Sınav kaygısı konusunda yapılan çalışmalarda araştırma yöntemleri incelendiği zaman en fazla nicel araştırma yöntemine başvurulduğu görülmektedir. Baysal ve Fırat'ın (2022) eğitim programları ve öğretim alanında yapılan yüksek lisans tezlerine ilişkin incelemelerinin yer aldığı çalışmalarında da nicel araştırmalara daha çok yer verildiğine yönelik bulgulara yer verilmiştir. 30 adet çalışmanın yöntemini belirtilmediği göze çarpmaktadır. Benzer yapılan çalışmalarda da bazı çalışmaların yönteminin belirtilmediği ile ilgili bulgular mevcuttur (Baykan 2021).

Nicel araştırmaların en yoğun olarak 2017-2020 yılları arasında yapıldığı görülmektedir. Nicel araştırma yöntemlerinden de en fazla deneysel olmayan yöntemin tercih edildiği görülmektedir. Özellikle örneklem büyüklükleri göz önüne alındığı zaman nicel araştırma yönteminin araştırmacılar tarafından uygulanmasının daha kolay olduğu ve bu nedenle daha çok tercih edildiği yorumu yapılabilir.

Karma araştırmalara sınav kaygısı konusundaki lisansüstü tezlerde pek yer verilmediği görülmektedir. Karma yöntem hem nicel hem nitel yöntemlerin kullanıldığı, araştırmacıların bazen araştırma yönteminin sınırlarını belirlemede güçlük çektikleri ve daha detaylı bir araştırma gerektiren yöntem olması nedeniyle daha az tercih edildiği gözlenmiştir.

Araştırma desenine bakıldığında ise en çok ilişkisel tarama modelinin kullanıldığı görülmektedir. Özellikle sınav kaygısına yönelik çare bulmaya dayalı araştırmalara en uygun araştırma deseninin ilişkisel tarama modeli olduğu için araştırmacılar tarafından tercih edildiği söylenebilir.

Çalışmaların örneklem büyüklüklerine göre incelendiğinde en fazla 301-1000 kişi Arası kişinin çalışmalara dâhil edildiği görülmektedir. Araştırmacıların bu konuda daha kalabalık kitlelere ulaşmak ihtiyacı hissettikleri evrene daha fazla

yaklaşmaya çalıştıkları yorumu yapılabilir. Araştırmada en çok nicel araştırma yöntemi kullanılması ve bu yöntemde de sayısal verinin fazlalığı önemli, genelleyici ve açıklayıcı bulunduğu için bu büyüklükte bir örneklemin kullanılmak istendiği ifade edilebilir.

Araştırmaların örneklem grubuna göre incelendiğinde en fazla ortaöğretim grubu ile çalışıldığı görülmektedir. Literatür tarandığı zaman bu örneklem grubu ile yapılan çalışmaların olduğu da görülmektedir (Kurtoğlu, 2022). Ortaöğretim kademesindeki öğrencilerin geleceklelerini şekillendirmek için ve gelecekteki mesleklerini seçmek için daha ciddi olduğunu ve hayatlarını dizayn ettiğini düşündükleri sınavlara girdikleri için daha fazla kaygı yaşayabilecekleri varsayımından yola çıkarak araştırma yapımcıların en fazla bu örneklem grubuyla çalışmak istedikleri yorum yapılabilir. Literatürde bununla ilgili yapılan çalışmalarda farklı bulgulara rastlamak da mümkündür. Bazı çalışmalarda en fazla ilköğretim 2.kademe öğrencileri üzerinde araştırmalar yapıldığıyla ilgili bulgular bulunmuştur (Toptaş & Gözel, 2018). En az çalışılan grubun ilköğretim 1.kademenin olmasının nedeni olarak bu yaş grubu ile çalışma yapmanın zorluğu ve merkezi sınavlara katılmıyor olmaları gösterilebilir.

Araştırmalarda veri toplama araçlarından anket-ölçek araçlarının neredeyse bütün çalışmalarda kullanıldığı görülmektedir. Özellikle sınav kaygısı konusundaki tezlere bakıldığı zaman sınav kaygısının bazı özelliklerinin karşılaştırılmak ve ölçülmek istendiği için bu araçların kullanıldığı yorumu yapılabilir. En az ise tutum-algı -yetenek ve başarı testleri kullanıldığı görülmektedir. Literatürde bununla ilgili yapılan çalışmalarda benzer bulgulara rastlamak mümkündür. (Keşan & Ok, 2022; Albay, 2023; Kiremit, 2019).

Özellikle geniş kitlelerin fikir ve düşüncelerini öğrenmede kullanılan anket-ölçek araçları araştırma sonucunda çıkan örneklem büyüklüğü ve araştırma yöntemi dikkate alındığında araştırmacılar tarafından daha tercih edilir olarak görüldüğü yorumu yapılabilir.

Araştırmalarda kullanılan veri toplama yöntemlerine bağlı olarak en fazla kullanılan veri analiz yöntemi ise nicel (frekans/yüzde gösterimi) veri analiz yöntemidir. Anket ve ölçeklerin yorumlanması ve istatistiğin çıkarılması konusunda

istatistik programlarından araştırmacılar yoğun olarak yararlandıkları için bu veri analizi yöntemine kullandıkları yorum yapılabilir

Nitel veri analizi yöntemlerine bakıldığı zaman ise içerik analizinin en fazla tercih edilen analiz yöntemi olduğu görülmektedir. İçerik analizi, metin ve konuşma gibi iletişim materyallerinin sistematik bir şekilde incelenmesini ve bu materyallerdeki belirli temaların, kavramların ya da sözcüklerin sayısal verilerle ifade edilmesini sağlayan bir yöntemdir. Bu metodun temel amacı, yazılı ve sözlü içerikleri belirli kategorilere ayırmak ve bu kategorilerin ne sıklıkta kullanıldığını araştırmaktır. Bu sayede, araştırmacılar içeriklerin belirli kalıplarını ve eğilimlerini keşfeder, içerikteki örüntüleri ve tematik yapıları anlamaya çalışırlar. İçerik analizi, nicel veriler üzerinden derinlemesine analiz yaparak, daha geniş ve soyut fikirlerin anlaşılmasına yardımcı olabilir (Alanka, 2024). Bu nedenle sınav kaygısı konusunda nitel çalışma yapan araştırmacıların içerik analizi yöntemini seçtiği yorumu yapılabilir.

Öneriler

Türkiye’de sınav kaygısı konusunda yazılan lisansüstü tezlerin incelendiği ve yukarıdaki bulgulara ulaşılan bu araştırmada aşağıdaki önerilere yer verilmiştir;

1. Sınav kaygısı konusunda daha çok doktora tezi oluşturulmalıdır. Örnek verilmesi gerekirse beden eğitimi ve spor teması baz alındığında spor mülakatlarında ve yarışmalarındaki sporcuların kaygıları üzerine araştırmalar yapılabilir. Yine aynı şekilde motivasyon temasında yapılan çalışmaların azlığından yola çıkılırsa öğrencilerin sınav öncesi mutluluk düzeyleri ile sınav kaygıları arasındaki ilişkiyi inceleyen daha çok çalışma yapılabilir.

2. Çalışmaların genelinde yazılı sınav ve çoktan seçmeli soruların sorulduğu merkezi sınavlara yönelik öğrenci kaygılarına yer verilmiştir. Özellikle 2024 yılından itibaren yapılacak araştırmalarda sözlü sınavlara(mülakat) yönelik araştırmaların da yapılmasında fayda vardır. İlköğretim 2.kademedden itibaren eğitim sistemine dâhil edilen konuşma sınavları ve sözlüler bu konularda öğrencilerin daha çok kaygı yaşamalarına ve bu konuda yapılacak araştırmaların da çeşitlenmesine ihtiyaç duyulabileceğine işaret etmektedir.

3. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda nitel araştırmalara da nicel araştırma nispetinde ağırlık verilmesi sınav kaygısının anlaşılmasında ve bu konu ile ilgilenen paydaşların konuyu derinlemesine tahlil etmesinde yararlı olacaktır.

4. Ortaöğretim kademesinin en fazla çalışılan örneklem grubu olduğu görölmektedir. Üniversite sınavının hayatı şekillendiren önemde bir sınav olduğu düşüncesi bu kademedeki yoğunluğun oluşmasına neden olmuş olabilir. Artık eğitim sistemindeki değişiklikler ve üniversite sonrası iş bulmaya yönelik yapılan sınavlar daha hayati görülebilmektedir. Bu nedenle üniversite mezunu örneklem grubu ile ilgili daha çok çalışmanın yapılması bu konuda yararlı olabilir.

5. Araştırmalarda özellikle sağlık bilimleri enstitülerinde yöntem ve desen hakkında bilgi verilmediği gözlenmiştir. Bu konuda araştırmacılar hangi yöntem ve desende araştırma yürüttüklerini paylaşmalı ve literatüre destek sağlamalıdır.

KAYNAKÇA

- Albay, A. (2023). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Bilim Dalı Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Ders Kitapları Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bolu: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Alanka, D. (2024). Nitel Bir Araştırma Yöntemi Olarak İçerik Analizi: Teorik Bir Çerçeve. *Kronotop İletişim Dergisi*, 1(1), 64-84.
- Asal, R., & Turan, B. N. (2021). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen Öğretimine Yönelik Kaygı Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Erciyes Journal of Education*, 5(1), 74-86.
- Atmaca, S. (2024). *İlköğretim Geometri Öğretiminde Materyal Kullanımı İle İlgili Türkiye’de Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Avcı, B. & Güven, M. (2022). Analysis of Graduate Theses in Curriculum Development in Turkey (1993-2020), *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 23(2), 870-891.
- Balgamış, M., & Akgül, M.H. (2024). Lgs’ye Hazırlanan 8. Sınıf Öğrencilerinin Sınav Kaygı Düzeyleri ile Beden Eğitimi Dersi Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (70), 239-258.
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388
- Baltaş, A.ve Baltaş, Z. (1993). *Stres ve Başa Çıkma Yolları*. İstanbul: Remzi Kitabevi
- Baysal, E. A., & Kırat, K. (2022). Eğitim Programları ve Öğretim Alanında Yapılan Yüksek Lisans Tezlerine İlişkin Bir Meta-Değerlendirme Çalışması (2019-2021). *Uluslararası Bilim ve Eğitim Dergisi*, 5(2), 113-132.
- Bayrak. B.(2021). *Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Öğrencilerinde Erken Dönem Uyumsuz Şemalar ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Olası Sınav Kaygısı Seviyesi Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kıbrıs: Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Baykan, S. Y. (2021). *Türkiye’de 2015-2020 Yılları Arasında Okul Yöneticileriyle ilgili Yazılan Lisansüstü Tezlerin İçerik ve Yöntem Açısından Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Beck, T. A. (2005). *Bilişsel Terapi ve Duygusal Bozukluklar*. İstanbul, Litera Yayıncılık

- Burger, M. J. (2006). *Kişilik*. İstanbul: Kaknüs Yayıncılık.
- Bozkurt, S. (2012). *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinde Sınav Kaygısı, Matematik Kaygısı, Genel Başarı ve Matematik Başarısı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Boztepe, D. (2016). *Ebeveyn Beklentilerinin Sınav Kaygısı Üzerindeki Etkisi: Lise Son Sınıf Öğrencilerine Yönelik Bir Değerlendirme*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Boyacı, M. (2019). Türkiye’de İnternet Bağımlılığı Araştırmaları: Bir İçerik Analizi Çalışması. *Addicta: The Turkish Journal On Addictions*, 6(3), 777-795.
- Ceylan, N. (2024). *Sosyal Hizmet Konulu Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yalova: Yalova üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Corey, G. (2008). *Psikolojik Danışma Kuram ve Uygulamaları*. Ankara: Mentis Yayıncılık.
- Çakmak, A., Şahin, H., & Demirbaş, E. A. (2017). 7. ve 8. Sınıf Ortaokul Öğrencilerinin Sınav Kaygısı ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *E-Kafkas Journal of Educational Research*, 4(2), 1-9.
- Çetin, T. (2022). *Hemşirelik Öğrencilerine Uygulanan Aromaterapinin Sınav Kaygısına Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Aydın: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Demirhan, A. (2022). *Covid-19 Pandemi Sürecinde Üniversite Sınavına Hazırlanan Öğrencilerin Sınav Kaygısı ve Umutsuzluğu Üzerine Araştırma: İstanbul Örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Haliç Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Doğan, N. (2019). *Psiko-eğitime Dayalı Grup Yaşantısının Öğretmen Adaylarının Sınav Kaygısına Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ufuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dursun, E. (2019). *Lise Öğrencilerinde Genel Kaygı ve Sosyal Kaygının Sözel Akıcılığı Yordayıcı Etkisinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erel, A. (2022). *Üniversite Öğrencilerinin Sınav Kaygısı, Akademik Motivasyonu ve Bilişsel Çarpıtmaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Kent Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Erkan, Z. (2002). Sosyal Kaygı Düzeyi Yüksek ve Düşük Ergenlerin Ana Baba Tutumlarına İlişkin Nitel Bir Çalışma. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(10), 121.

- Elçin, Ö. (2016). *Ortaöğretim 11 ve 12. Sınıf Öğrencilerinin Sportif ve Rekreatif Aktivitelere Katılım Değişkenlerine Göre Sınav Kaygısının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Feta, M. (2019). *Farklı Lise Türlerindeki Öğrencilerin Sınav Kaygısı ile Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Fındık, Ö. (2023). *Sınav Kaygısının Azaltılmasında Sanatsal Etkinliklerin Rolüne İlişkin Ebeveyn Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin: Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kara, A. (2022). *Çocuklarda Sınav Kaygısı ile Spor Devamlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Karakuş, S. (2020). Türkiye’de Sosyal Bilgiler Eğitiminde Kavramlar Konusunda Yapılan Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin İncelenmesi. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 61-76.
- Karasar, N. (2019). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Karataş, A. (2020). *Üniversite Öğrencilerinde Akademik Başarı, Sınav Kaygısı, Akademik Erteleme Davranışı ve Kendini Sabote Etme Eğilimi Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kilis: Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1).
- Kayapınar, E. (2006). *Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı (Oks)’Na Hazırlanan İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi Afyonkarahisar İli Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Keşan, C. & Ok, G. (2022). *Türkiye’de Matematik ve Fen Eğitiminde Kaygı Konusunda Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Tematik ve Metodolojik Eğilimleri*. Mayıs 18, 2024 tarihinde <https://acikerisim.nevsehir.edu.tr/bitstream/handle/20.500.11787/8133/EJER%20IX%20KONGRE-%20KAYGI.pdf?sequence=1&isAllowed=y> adresinden alındı.
- Kiremit, R. F. (2019). Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimde Dil Gelişimi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 159-174.
- Kılıç, F. (2023). *Bilişsel Davranışçı Yaklaşımına Dayalı Çevrim İçi Bir Grup Rehberliği Programının Lise Öğrencilerinin Sınav Kaygılarına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mardin: Mardin Artuklu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

- Köymen, K. (2019). *Ortaokul Öğrencilerinin Fen Öğrenme Motivasyonlarına Sınav Kaygısının Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Koçak, R., & Gökler, R. (2008). Varoluşsal Yaklaşımda Psikolojik Danışma ve Gruba Uygulanışı. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 91-107.
- Kurtoğlu, E., & Süslü, D. P. (2024). Türkiye'de İnternet Bağımlılığı ile İlgili Yapılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Bağımlılık Dergisi*, 25(1), 10-22.
- Küçükkoğlu, A., & Ozan, C. (2013). Sınıf Öğretmenliği Alanındaki Lisansüstü Tezlere Yönelik Bir İçerik Analizi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(12), 27-47.
- Lakot, H. (2019). *8. Sınıf Öğrencilerinin Sınav Kaygısı ile Fiziksel Aktivite Düzeyleri ve Beden Eğitimi İlişkinin Yatkinliklerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon: Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Işıkkay, M. (2019). *Aile Danışmanlığında Bilişsel Davranışçı Psikoterapi Uygulamalarının Ergenlerin Sınav Kaygısı ve İyi Oluş Düzeylerine Etkisine Yönelik Deneysel Bir Çalışma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Orman, Z. (2023). *Ortaokul Son Sınıf Öğrencilerinde Sınav Kaygısı ve Algılanan Stresin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumun Üzerine Etkisi (Geyve ilçesi örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Özdemir, O. (2024). *Lise Öğrencilerinde Psikolojik Sağlık ve Umudun Düzeylerinin Sınav Kaygısı ile İlişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin: Çağ Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Öztürk, Ö. (2022). *Bilişsel Davranışçı Yaklaşım Temelli Psiko eğitim Programının Lise Öğrencilerinin Sınav Kaygısı, Bilişsel Esneklik ve Dikkat Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep: Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özel, K. (2022). *Ebeveynlere Yönelik Sınav Kaygısı Üzerine Bilgisayarlı Psiko eğitim Programının Öğrencilerin Kaygıları ve Aile Algıları Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Antalya: Antalya Bilim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Önal, Y. (2020). *12-15 Yaş Arası Bireylerde Sınav Kaygısının "Kabul ve Kararlılık Terapisi (act) Modeli" ile İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Önal, A. ve Maden, S. (2021). Türkçe Eğitimi İle İlgili 2015-2019 Yılları Arası Lisansüstü Tezlerin Araştırma Eğilimleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(3), 929-941.

- Öz, N. (2024). *Sosyal Bilgiler Eğitiminde Öğretmen Görüşleri Üzerine Nitel Yaklaşımla Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özdağ, M. (2021). *Grupla Yapılan Bilişsel Davranışçı Terapi ve Çözüm Odaklı Kısa Süreli Terapinin Lise Öğrencilerinde Sınav Kaygısına Etkisinin Karşılaştırmalı İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Özkan, U. (2021). *Eğitim Bilimleri Araştırmaları İçin Doküman İnceleme Yöntemi*. Mayıs 18, 2024 tarihinde https://www.researchgate.net/profile/Umut-Oezkan/publication/337986104_Egitim_Bilimleri_Arastirmalari_Icin_Dokuman_Inceleme_Yontemi/links/605db0e7458515e834707f5b/Egitim-Bilimleri-Arastirmalari-Icin-Dokueman-Inceleme-Yoentemi.pdf. Adresinden alındı.
- Marangoz, M. (2023). *Ortaokul Öğrencilerinin Çocukluk Deneyimleri ile Sınav Kaygısı Arasındaki İlişkide Akılcı Olmayan İnançların Aracı Rolü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Siirt: Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2024). *Cumhuriyetin 100. Yılında Geçmişten Günümüze Sayılarla Eğitim*. Mayıs 18, 2024 tarihinde <https://www.meb.gov.tr/> Adresinden alındı..
- Pektekin, B. (2023). *Web 2.0 Araçlarıyla Desteklenen Cebir Öğretiminin 7. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarı, Tutum ve Sınav Kaygısına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Siirt: Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sakaoğlu, H. H., Orbatu, D., Emiroglu, M., & Çakır, Ö. (2020). Covid-19 Salgını Sırasında Sağlık Çalışanlarında Spielberger Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeyi: Tepecik Hastanesi Örneği. *Tepecik Eğit. ve Araşt. Hast. Dergisi*, 30(2), 1-9.
- Şahinler, G. (2018). *On İkinci Sınıf Lise Öğrencilerinin Mesleki Olgunluk ve Umut Düzeyi ile Sınav Kaygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Serim, S. (2016). *Sınav Kaygısı ile Geleceğe Yönelik Umut Beklentisi Arasındaki İlişki: 17-18 Yaş Arası İstanbul Lise Son Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sezer, F. (2009). Lise Öğrencilerinin Sınav Kaygısını Azaltmada Müzikle Terapinin Etkisi. *Education Sciences*, 4(3), 859-871.
- Spielberger, C. D. (1966). *Anxiety and behavior*. Academic Press.

- Tolan, Ç. Ö. (2002). *Üniversite Öğrencilerinde Kaygı Belirtileri ve Bağlanma Biçimleri Arasındaki İlişkiler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Ankara. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Toptaş, V. & Gözel, E. (2018). Türkiye’de Matematik Kaygısı ile İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İçerik Analizi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırma Dergisi*, 4(3), 136-146.
- Türk Dil Kurumu [TDK]. (2004). *Türk Dil Kurumu Sözlükleri*. Mayıs 18, 2024 tarihinde Sozluk.Gov.Tr: <https://Sozluk.Gov.Tr/> Adresinden alındı.
- Uçak, E. & Say, S. (2019). Ortaokul Öğrencilerinin Fen Dersine Yönelik Kaygı Nedenlerinin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (50), 71-89.
- Uluşahin, A. ve Öztürk, M. O. (2014). *Ruh Sağlığı ve Bozuklukları*, Ankara: Nobel Tıp Kitapevi Yayınevi.
- Üldeş, İ. (2005). *Öğretmen ve Öğretmen Adaylarına Yönelik Matematik Kaygı Ölçeği (MKÖ-Ö)’nin Geliştirilmesi ve Matematik Kaygısına İlişkin Bir Değerlendirme*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, İstanbul. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ülker, G. (2017). *14 – 19 yaş Aralığındaki Adölesan Bİreylerde Postüral Değişikliklerinin Fiziksel Aktivite Düzeyi ve Sınav Kaygısının Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ültay, E., Akyurt, H. & Ültay, N. (2021). Sosyal Bilimlerde Betimsel İçerik Analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), 188- 201
- Wine, J. (1971). Test Anxiety and Direction of Attention. *Psychological Bulletin*, 76(2), 92.
- Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK]. (2024). *Türlerine Göre Birim Sayıları Raporu*. Mayıs 17, 2024 tarihinde <https://istatistik.yok.gov.tr/> Adresinden alındı.
- Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK]. (2023). *Yükseköğretimde yeni istatistikler*. Mayıs 18, 2024 tarihinde <https://istatistik.yok.gov.tr/> Adresinden alındı.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yapan, S. (2021). *Kabul ve Kararlılık Terapisi ve Bilişsel Davranışçı Terapi Temelli Psikoeğitim Programlarının Sınav Kaygısına Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldırım, N. (2023). *Özgül Fobi ve Sınav Kaygısı Olan Ergenlerde Emdr Terapinin Etkisinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

- Yıldırım, R. (2022). *Ortaokul Öğrencilerinde Beden Eğitimi Yatkınlığı ve Sınav Kaygısı İlişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon: Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Yakar, L., Demir, H., & İğde, H. (2022). Eğitim Bilimleri Alanında 2005-2020 Yılları Arasında Yürütülen Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 12(1), 294-321.
- Yaşın, E. (2016). *Deneme Sınavlarının Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Başarı, Güdülenme ve Yıl Sonu Sınav Kaygısı Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldız, N. (2021). *Üniversite Öğrencilerinde Öğrenci Motivasyonu ile Sınav Kaygısı İlişkisinin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Zamir, E. (2022). *Üniversite Sınavına Hazırlanan 18 Yaş Üstü Öğrencilerin Sınav Kaygısının Algılanan Anne Baba Tutumu ve Beslenme Alışkanlıklarıyla İlişkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Okan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Zeidner, M., Matthews, G., & Roberts, R. D. (2004). Emotional Intelligence in The Workplace: A Critical Review. *Applied Psychology*, 53(3), 371-399.
- Zengin, B., & Serdaroğlu, Y. (2020). Sosyal Medya Pazarlaması Konusundaki Lisansüstü Tezlerin İçerik Analiziyle Değerlendirilmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 19(4), 1562-1579.

EKLER

Ek 1: Tez Sınıflama Formu

A. TEZİN KÜNYESİ				
Tezin Adı:				
Yazarı:				
Yapıldığı Üniversite				
B. TEZİN KONUSU ALANI:				
C. ARAŞTIRMA DESENİ / YÖNTEMİ				
1. NİCEL		2. NİTEL		3. KARMA
1. Deneysel	2. Deneysel Olmayan	3. Etkileşimli	4. Etkileşimli Olmayan	5. Karma
1. ☐ Gerçek Deneysel 2. ☐ Yarı Deneysel 3. ☐ Zayıf Deneysel	1. ☐ Betimsel tarama 2. ☐ İlişkisel tarama 3. ☐ Nedensel Karşılaştırmalı 4. ☐ Meta Analiz	1. ☐ Kültür Analizi 2. ☐ Olgubilim 3. ☐ Kuram Oluşturma 4. ☐ Örnek Olay (Durum Çalışması) 5. ☐ Eleştirel Çalışma 6. ☐ Eylem Araştırması 7. ☐ Diğer.....	1. ☐ Kavram Analizi 2. ☐ Tarihsel Analiz 3. ☐ Meta Sentez 4. ☐ Doküman inceleme 5. ☐ Diğer.....	1. ☐ Açıklayıcı (Nitel / Nitel) 2. ☐ Keşfedici (Nitel / Nicel) 3. ☐ Çeşitleme (Nitel + Nicel)
D. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI			E. ÖRNEKLEM	
1. ☐ Gözlem ☐ Katılımcı ☐ Katılımcı Olmayan 2. ☐ Görüşme Formu ☐ Yapılandırılmış ☐ Yarı Yapılandırılmış ☐ Yapılandırılmamış ☐ Odak grup 3. ☐ Başarı Testleri ☐ Açık Uçlu ☐ Çoktan Seçmeli ☐ Diğer 4. ☐ Tutum/Algı/Kişilik/Yetenek Testleri ☐ Açık Uçlu ☐ Çoktan Seçmeli ☐ Diğer 5. ☐ Anket/Ölçek ☐ Açık Uçlu ☐ Likert ☐ Diğer 6. ☐ Dokümanlar 7. ☐ Alternatif değerlendirme araçları (Kavram haritası, Portfolyo vb.) 8. ☐ Diğer			E1. Örneklem	E2. Örneklem Büyüklüğü
			1. ☐ Okul öncesi 2. ☐ İlkokul 3. ☐ Ortaokul 4. ☐ Lise 5. ☐ Lisans 6. ☐ Lisansüstü 7. ☐ Öğretmenler 8. ☐ Yöneticiler 9. ☐ Veliler 10. ☐ Öğretim elemanları 11. ☐ Diğer	1. ☐ 1-10 arası 2. ☐ 11-30 arası 3. ☐ 31-100 arası 4. ☐ 101-300 arası 5. ☐ 301-1000 arası 6. ☐ 1000'den fazla
F. VERİ ANALİZ YÖNTEMLERİ				
NİCEL VERİ ANALİZİ NİTEL VERİ ANALİZİ				
1. Betimsel (Descriptive)	2. Kestirimsel (Inferential)	3. Nitel Analiz		
1. ☐ Frekans/Yüzde 2. ☐ Ortalama-Standart Sapma 3. ☐ Grafikle gösterim	1. ☐ Korelasyon 2. ☐ t-testi 3. ☐ ANOVA 4. ☐ ANCOVA 5. ☐ MANOVA 6. ☐ MANCOVA 7. ☐ Faktör Analizi 8. ☐ Regresyon 9. ☐ Non-Parametrik Testler 10. ☐ Path Analizi 11. ☐ Yapısal Eşitlik Modeli 12. ☐ Diğer.....	1. ☐ İçerik Analizi 2. ☐ Betimsel Analiz 3. ☐ Diğer.....		

Ek 2: Form Kullanım İzni

The screenshot displays an Outlook email interface. On the left, a sidebar shows various folders: Gelen Kutusu (110), Gereksiz E-posta (8), Taslaklar (23), Gönderilmiş Öğeler, Silinmiş Öğeler, Arşiv, Notlar, Giden Kutusu, Konuşma Geçmişi, Gruplar, Yeni grup, and Hesap ekle. A notification at the bottom of the sidebar reads: "Outlook Mobile'i edinin. Her zaman bağlı kalın!"

The main content area shows an email from Ceyhun Ozan (CO) with the subject "tez sınıflama formu kullanım izni". The email body contains the following text:

Merhaba. Kullanabilirsiniz, memnuniyetle. İyi çalışmalar dilerim.
Doç. Dr. Ceyhun OZAN

The email includes an attachment titled "Tez Sınıflama Formu.docx" (15 KB).

The email header information is as follows:

Gönderen: Yusuf <
Kime: ozanceyhun
Tarih: Çarşamba, 1 Mayıs 2024 14:20 +03
Konu: tez sınıflama formu kullanım izni

The email body text continues with: "hocam merhabalar ben Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesinde eğitim programları ve öğretim tezi yıl öğrencisiyim. Adım Yusuf. Tez çalışmam için geliştirmiş olduğunuz tez sınıflama formunu kullanabilir miyim?"

ÖZ GEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : Yusuf KILIÇ
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Aldığı Sertifikalar : MEB Başarı Sertifikası
Uzmanlık Alanı : Eğitim Programları ve Öğretim

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	PDR	Kırıkkale Üniversitesi	2018
Y. Lisans	Eğitim Programları ve Öğretim	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	2024

Görevler:

Görev Unvanı	Görev Yeri	Yıl
Rehber Öğretmen ve psikolojik danışman	ZONGULDAK/Kilimli-Şehit İslam Çakar i.h.o	2019-2023
Rehber Öğretmen ve psikolojik danışman	ZONGULDAK/Kilimli – Başöğretmen Şükrü Yavuz Ortaokulu	2023-

Eserler:

A. Uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

A1. ....

B. Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında (proceedings) basılan bildiriler:

B1. Kılıç, Y., & Çolakoğlu, Ö. M. (2024). Türkiye’de Eğitim Öğretim Alanında Anksiyete Konulu Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. 12. Uluslararası İstanbul Bilimsel Araştırmalar Kongresi, 29-31 Mayıs 2024, İstanbul.

C. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplar veya kitaplardaki bölümler:

C1. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplar:

C1.1. ....

C2. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplardaki bölümler:

C2.1. ....

D. Ulusal hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

D1. ....

E. Ulusal bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında basılan bildiriler:

E1. Kılıç, Y., & Çolakoğlu, Ö. M. (2024). Türkiye’de Eğitim Öğretim Alanında Anksiyete Konulu Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. 12. Uluslararası İstanbul Bilimsel Araştırmalar Kongresi, 29-31 Mayıs 2024, İstanbul.

E2. ....

F. Sanat ve tasarım etkinlikleri:

F1.....

G. Diğer yayınlar:*(Yukarıdaki maddelerde yer alan başlıklardaki kategorilere girmeyen ve belirtilmek istenen tüm eserler bu maddenin altında belirtilecektir.)*

G1.....

